

noucamins
CREIEM EN LES PERSONES. COMPARTIM ESPERANÇA

BUTLLETÍ

38 / 2018

CONTÉ LA MEMÒRIA D'ACTUACIÓ

2017

ASSOCIACIÓ NOUS CAMINS

BARCELONA

Sant Nicolau, 9 bajo izq. 08014

Tel 932 310 712 Fax 932 312 350

MADRID

Jorge Juan, 65 3º 28009

Tel. 915 776 897 Fax 915 781 358

info@nouscamins.org

www.nouscamins.org

EQUIP DE REDACCIÓ:

Pablo Cirujeda, Silvia Garriga, Esteve Redolad, Mònica Redolad

COL-LABORADORS:

Soraya Bernet, Juan Manuel Camacho, Pablo Cirujeda, Martí Colom, Ion Fernández, Silvia Garriga, Xavier Jarque, Montserrat Madrid, María José Morales, Dolors Puértolas, Esteve Redolad, Mònica Redolad, Gemma Regales, Rosa María Romero, Ramiro Viñuales.

PORTADA: Cerimònia de graduació al Centre Kidist Mariam, Etiòpia.

Les opinions expressades pels autors són responsabilitat seva. Nous Camins no està necessàriament d'acord amb elles.

IMPRESSIÓ: Afanías Gráficas y Manipulados SLU

DISSENY: SocialCo

Dipòsit legal nº 47.240-87

PRACTICAR L'EMPATIA

Silvia Garriga, Gerent

Un dels reptes més grans que enfrontem des de les petites ONG per al desenvolupament, com ara Nous Camins, és com difondre i, per tant, conscienciar la ciutadania dels problemes que es viuen en llocs llunyans (o propers) a nosaltres. Com fer que les grans crisis humanitàries i els greus problemes de vulneració de drets humans que es viuen cada dia al nostre planeta arribin a l'opinió pública i es converteixin en part de les seves preocupacions quotidianes.

En el moment d'escriure aquestes ratlles encara és incert el futur de milers de persones marxant cap als Estats Units, des d'Hondures, Guatemala i El Salvador, d'on van partir fugint de la violència i la pobresa que assola la regió. Mes-tresses de casa amb les seves filles i fills, forners, professionals, paletes, en definitiva, persones que només busquen una oportunitat.

Però, malauradament, aquest no és l'únic grup, són només unes de les milers de persones que es veuen forçades a sortir de la seva terra. Les fronteres que han de travessar sovint els costa la vida.

El Mediterrani s'ha convertit en el cementiri més gran de migrants del món. Les xifres són esfereïdores: més de 1.700 persones han mort en els primers nou mesos del 2018 en intentar travessar-lo. Persones que pateixen tortures, violacions i que viuen els pitjors malsons en la seva travessia per trobar un futur millor a l'altre costat del mar.

Recordem també la crisi dels rohinyes, que sembla que ja ha quedat lluny en el temps. Gairebé 1 milió de refugiats a Bangladesh. Es parla de l'èxode més gran del segle XXI, una ètnia expulsada violentament de Myanmar a l'agost del 2017 i que encara espera una solució per poder tornar a la seva terra amb mínimes garanties.

Totes aquestes migracions són conseqüència directa de la vulneració dels drets humans dels seus protagonistes. D'això fugen, de països on no tenen la més mínima oportunitat de desenvolupar-se i, per tant, on encara queda molt per fer per arribar als famosos objectius de desenvolupament.

Quantes vegades hem canviat de canal, apagat el televisor o passat ràpid la pàgina del diari davant la sensació aclaparadora que aquestes tragèdies ens sobrepassen i no podem fer res per canviar-les. Es converteixen en notícies llunyanes, amb les quals ens costa sentir-nos identificats.

Cal caguir l'argument i pensar que la realitat global en la qual vivim no ens és aliena, deixar-nos interpel·lar pel que veiem, llegim i escoltem, perquè ens hi va el futur. Un primer pas per a això és la pràctica de l'empatia i avui us proposem això des d'aquestes ratlles. Practiquem l'empatia per reconèixer el que l'altre té en comú amb mi.

Als anys 80, quan El Salvador estava immers en la guerra civil i els camperols morien a les mans dels esquadrans de la mort, un periodista alemany li va preguntar a mons. Óscar Romero què es podia fer pel Salvador des d'Europa, i la seva resposta va ser sorprenent. No va parlar de l'ajuda al desenvolupament ni de les relacions comercials internacionals, sinó de la condició prèvia fonamental per a la solidaritat: «Que no s'oblidin que som éssers humans».

Imaginem els motius que fan que una mare surti a la carretera per caminar, amb els seus fills a coll, els més de 3.000 km que separen San Pedro Sula (Hondures) de la frontera entre els Estats Units i Mèxic.

Posem-nos en la pell de totes aquelles persones, incloent les nenes i els nens, que creuen Àfrica per arribar a les costes del Mediterrani, passant tot tipus de calamitats, i s'embarquen en pasteres per arribar a la somiada Europa. I el que senten cada matí les persones que viuen en un camp de refugiats a Bangladesh. Persones que no poden recollir llenya per escalfar els seus, que viuen en barraques improvisades, que no poden aspirar a aconseguir una feina per mantenir les seves famílies i que estan permanentment acompanyades per l'ansietat i la depressió.

El drama dels refugiats i immigrants deixarà de ser notícia de la llunyania quan, des de l'empatia, tinguem present que són éssers humans com nosaltres, quan ens atrevim a reconèixer que hi podríem ser nosaltres mateixos si l'atzar ens hagués fet néixer al seu país. Posem-nos en les seves sabates per un moment i intentem intuir què hi ha darrere de cadascuna d'aquelles cares que ara ens semblen tan llunyanes i estranyes. La pràctica de l'empatia ens ajudarà a perdre la por al "diferent", al llunyà, al que no soc jo. Potser així començarem a veure què podem fer, des de la nostra realitat, perquè les coses canviïn.

¹ Maier, Martin. Óscar Romero: Mística y lucha por la justicia. Herder: 2015, Barcelona, Edició Kindle.

COHERÈNCIA DE POLÍTIQUES EN LA NOVA AGENDA 2030 DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Ramiro Viñuales, CIECODE

El mes de setembre de 2015, l'Assemblea General de Nacions Unides va acordar un nou **full de ruta global per al desenvolupament**, la denominada Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

Aquesta iniciativa pretén ser un instrument global a favor del desenvolupament humà sostenible com a resposta conjunta de la comunitat internacional a la pobresa extrema i als **enormes desafiaments econòmics, socials i ambientals als quals s'enfronta** en la pròxima dècada.

Per a això va definir 17 objectius, els anomenats "**Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**", que contenen, al seu torn, 169 metes, entre les quals s'inclouen temàtiques clàssiques de les agendes de desenvolupament internacional, com ara pobresa, fam, desigualtat, etc., però també altres qüestions més àmplies i ambicioses (aigua i sanejament, creixement econòmic, infraestructures, canvi climàtic, energia, biodiversitat, gènere, etc.), més relacionades amb el desenvolupament sostenible i que **interpel·len directament societats desenvolupades**.

L'Agenda 2030 **posa les persones al centre** i busca un desenvolupament sostenible des d'un **enfocament de drets**, basat en una nova aliança en què la **participació de tots** els països i agents socials, polítics i econòmics es fa indispensable.

Per als països, aquesta Agenda té un abast i una importància sense precedents. La **universalitat** dels objectius, implica que les metes acordades són aplicables a tots els països i implica que tots els països han de posar els mitjans i les mesures addicionals perquè aquestes es compleixin tant en l'àmbit internacional com en els seus propis països, sota el **principi de responsabilitats comunes però diferenciades**: tots els països tenen responsabilitats a promoure el desenvolupament, però tenint en compte les diferents realitats, capacitats i nivells de desenvolupament i progrés i respectant les seves polítiques i prioritats nacionals, els compromisos dels països desenvolupats i en desenvolupament són diferents en aspectes com la implementació i el finançament.

L'Agenda 2030 exigeix, en definitiva, que els països considerin sistemàticament en els seus processos de presa de decisió política els efectes d'aquestes en el benestar humà de les generacions presents en el seu propi país ("**impactes aquí i ara**"), els seus efectes sobre generacions futures ("**impactes més tard**") i sobre persones vivint en altres països ("**impactes amb dimensió exterior**").

Al seu torn, es reconeix l'**estreta interconnexió entre els diferents objectius de l'agenda**. Mentre que una gran part dels ODS són complementaris entre si, la complexitat de l'agenda exigeix **analitzar les possibles tensions entre els impactes** (socials, mediambientals i econòmics) de les polítiques implementades per complir els diversos objectius.

Això podria ocasionar que, per exemple, una determinada política resultés compatible amb una de les dimensions del desenvolupament sostenible (social, econòmic o mediambiental) però no amb una altra. Per exemple, l'augment del pes de les energies renovables en el mix energètic d'un país desenvolupat (ODS 7.2) pot entrar en conflicte amb la lluita contra la fam en països en desenvolupament (ODS 2.1) si el primer objectiu s'aconsegueix a base d'incentivar la producció de biocombustibles i aquests competeixen per les mateixes terres i fonts d'aigua que la producció d'aliments en països en desenvolupament o provoquen un augment en els preus dels aliments.

Però no tot són contratemps. De la mateixa manera, els països poden trobar a l'Agenda 2030 múltiples oportunitats de fomentar sinergies entre ODS i polítiques que ofereixin solucions win-win a diversos sectors, col·lectius o fins i tot països. Com a exemple, l'eliminació gradual dels subsidis als combustibles fòssils (ODS 12.c) i la reducció del malbaratament d'aliments (ODS 12.3) provocaria una reducció en les emissions de CO₂, amb implicacions directes en l'impacte del canvi climàtic sobre els països en desenvolupament (ODS 13.1).

Tres anys després de l'aprovació de l'Agenda 2030, la pràctica totalitat de les administracions públiques dels països del nostre entorn han començat a adoptar les mesures necessàries per preparar les seves institucions i les seves polí-

OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE

17 OBJETIVOS PARA TRANSFORMAR NUESTRO MUNDO

tiques a les transformacions necessàries per al compliment dels compromisos de l'Agenda. Així, almenys nou països de l'OCDE han actualitzat les seves estratègies nacionals per alinear-les amb l'Agenda 2030 i els ODS i onze han elaborat ja plans nacionals d'implementació.

També és ja unànime el reconeixement del paper fonamental que els governs locals i les administracions subnacionals han de jugar en la identificació i resposta als reptes del desenvolupament sostenible. El 65% de les metes plantejades en els ODS no es podran complir sense la implicació i coordinació amb els governs locals i regionals, en part perquè prop del 60% de la inversió pública als països desenvolupats es fa des de nivells subestatsals de l'administració.

En l'àmbit estatal, el Govern espanyol va presentar al juliol de 2018 el Pla Nacional per a la Implementació de l'Agenda 2030 amb la participació de tots els ministeris i la col·laboració de comunitats autònomes, entitats locals, societat civil i sector privat. Està previst que aquest Pla desembocchi en una Estratègia Nacional de Desenvolupament Sostenible per al període 2020-2030. També s'ha creat una estructura administrativa ad hoc per liderar i coordinar la implementació dels ODS, en la qual destaca l'Alt Comissionat per a l'Agenda 2030, dependent directament de Presidència de Govern.

Aleshores, quina relació hi ha entre la nova Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible i el principi de Coherència de Polítiques per al Desenvolupament (CPD)?

L'OCDE ho expressa de la manera següent: "Atesa la naturalesa integrada de la nova agenda, la coherència de polítiques serà essencial per poder aprofitar sinergies entre objectius i metes i entre actuacions dels àmbits locals, regionals, nacionals i internacionals. Serà fonamental també per orientar els processos de presa de decisions i per manejar tensions i incompatibilitats entre prioritats polítiques, com ara el creixement econòmic, el benestar humà, la protecció mediambiental o la conservació dels recursos naturals".

L'evolució en la manera en què la nova agenda interpreta el desenvolupament sostenible i la realitat global –interdependent i universal– implica el reconeixement definitiu per part de la comunitat internacional de la necessitat i pertinència d'adoptar en la pràctica política habitual l'enfocament transversal i integrador que la CPD fa dècades que planteja.

L'Agenda 2030 posa les persones al centre i busca un desenvolupament sostenible des d'un enfocament de drets.

QUI VOL SER POBRE?

Esteve Redolad

Cap ésser humà vol anar a dormir amb fam, o sense saber si podrà menjar l'endemà. Ningú vol dormir amb fred ni amb goteres a casa. No hi ha persones al món que desitgin viure amb el dubte de si l'endemà podran tenir una mica de diners a la butxaca, o que vulguin viure amb la culpa de no saber si els seus fills podran anar a escola, o si els avis podran anar al metge. Ningú vol sentir-se tan desesperat com per preveure la possibilitat de fer qualsevol cosa per aconseguir diners.

Per als que hem tingut la sort, o les possibilitats, de no haver de viure amb aquestes incerteses ens és difícil mesurar i entendre el nivell d'ansietat que pot comportar viure en la

pobresa. Per això ens sembla perillosament pervers quan sentim, dins el discurs, altament polititzat, del paper que han d'exercir les institucions públiques pel que fa a l'atenció a les poblacions més desfavorides, la insinuació, ni que sigui sorneguera, que algunes persones són pobres per voluntat pròpia.

L'argument es formula més o menys així: "Com que la societat ofereix moltes ajudes públiques i assistencials, moltes persones se n'aprofiten de manera que, de fet, gairebé els convé ser pobres per poder-les rebre. Les polítiques que emfatitzen les ajudes socials" –diuen–, "el que fan és perpetuar la pobresa i promouen que uns quants visquin dels nostres impostos. Si no fóssim tan paternalistes amb ells, segur que s'espavilarien i farien alguna cosa de profit."

L'argument no sols és perillós sinó també fal·laç, i malgrat això podem sentir-lo amb una certa facilitat a peu de carrer. Les causes de la pobresa són moltes, variades i complexes, però no és admissible que justifiquem les nostres consciències, i de pas assegurem la nostra comoditat, pensant que ells s'ho han buscat.

La pobresa, la manca de recursos per al desenvolupament humà, i la falta d'educació formal, són el caldo de cultiu perfecte per a la desesperació i la cerca de sortides fàcils. Per a aquells que viuen atrapats en aquestes situacions, desproveïts de la seva dignitat, es fa comprensible, i fins i tot moralment justificable, que molts no trobin una altra alternativa que la de ser "demanadors", en haver deixat de creure en si mateixos. Però no ens enganyem: ningú desitja ser pobre, i ningú aconsegueix una vida còmoda i fàcil demanant ajudes assistencials o pidolant caritat.

Des de la nostra experiència, estem convençuts que el repte vertader és aconseguir crear oportunitats per als que, per motius ben diferents i variats, han acabat naixent o vivint en la pobresa. Ja hem apuntat en altres ocasions que part de la resposta passa per tenir accés a una bona educació, ja sigui formal o tècnica, i per oferir serveis públics que millorin situacions de necessitat extrema. Però, sobretot, per afrontar el tema de la pobresa cal una societat on les desigualtats no siguin socialment acceptades, vistes com un fet normal. Que el CEO (o director general) de Walmart, als EUA, cobri 1.188 vegades més que el treballador mitjà de la seva pròpia empresa, o que Jeff Bezos trigui 8,93 segons a guanyar el sou anual mitjà de la meitat dels empleats d'Amazon (28446\$) no deixa de ser un escàndol i la il·lustració grotesca del fet que, en gran manera, la pobresa és el producte de rebuig d'una societat en què es justifiquen el malbaratament i les desigualtats.

Les persones pobres, com tots els éssers humans, tenen els seus límits, les seves mancances, els seus egoïsmes, els seus rancors i els seus moments de frustració. Però també tenen fortaleeses, capacitat de lluita, tenacitat, ganes de viure i somnis, que volen veure complerts. La responsabilitat

de la nostra societat és la de crear oportunitats, abans de caure en la temptació de jutjar les persones que viuen en situacions de pobresa extrema.

És bo recordar-nos, una vegada i una altra, que ningú desitja ser pobre. Ningú.

Estem convençuts que el repte vertader és aconseguir crear oportunitats per als que, per motius ben diferents i variats, han acabat naixent o vivint en la pobresa.

¹ Horowitz, Julia. 23 de abril de 2018 (Money.cnn.com). Walmart's CEO earns 1,188 times as much as the company's median worker: <https://money.cnn.com/2018/04/23/news/companies/walmart-ceo-pay/index.html>

² Glum, Julia. 2 maig 2018 (Money.com). The Median Amazon Employee's Salary Is \$28,000: <http://time.com/money/5262923/amazon-employee-median-salary-jeff-bezos/>

DISTRIBUIR LA RIQUESA, UN REPTE INELUDIBLE

Pablo Cirujeda, Mèxic

Són àmpliament conegudes les piràmides precolombines que han romàs fins als nostres dies com a testimonis de les sofisticades cultures que es van desenvolupar durant segles a l'àrea mesoamericana, principalment als territoris dels actuals països de Mèxic i Guatemala. Milions de turistes visiten cada any els seus principals jaciments arqueològics, com Tikal, Teotihuacán, Xochicalco o Monte Albán. Però pocs visitants s'adonen del fet que en gairebé totes elles s'han trobat restes d'incendis i de destrucció, que marquen el final de cadascuna de les ciutats-estat, alguns fa gairebé 2.000 anys, d'altres fa relativament pocs segles, i que els arqueòlegs han relacionat amb revoltes populars que van acabar amb la vida d'aquestes civilitzacions altament jerarquitzades i, també elles, piramidals: dirigides per una elit privilegiada i dominant, sotmetien una massa popular explotada i precària mitjançant la força militar i religiosa, fins a un punt de trencament que, tard o d'hora, va acabar amb la majoria d'elles, quan la població sotmesa i exhausta va decidir posar fi al domini dels seus opressors.

La qüestió social sempre ha estat al darrere de la història i el destí de qualsevol civilització, i la sorpresa que ens poden produir els seus avenços tecnològics o les seves conquestes no hauria d'impedir que ens preguntem també, tant en el cas de les civilitzacions antigues com en les nostres societats contemporànies, si van aconseguir o hem aconseguit desenvolupar fórmules perquè els èxits aconseguits acabin penetrant i beneficiant el conjunt de la població.

La història moderna ens presenta l'evolució, amb més o menys sort, de diferents models de distribució de la riquesa segons diversos models polítics. En el moment actual, molts d'ells han entrat novament en crisi, perquè majoritàriament no han sabut disminuir l'enorme bretxa social que es continua obrint entre els més afortunats, d'una banda, i les creixents masses populars, per l'altra, que no aconsegueixen assegurar-se el mínim per a una vida digna i amb oportunitats de creixement: les piràmides humanes del segle XXI són cada cop més altes i més inabastables! Les migracions desesperades entre països i entre continents són

un record dolorós del fracàs en la producció i distribució de la riquesa no sols en l'àmbit nacional, sinó en l'àmbit global; i l'auge dels nous líders polítics en l'escena global és només un indicador de la necessitat flagrant de trobar fórmules reals i eficaces perquè tots puguin participar en algun grau dels beneficis de la nostra civilització.

Els gestos admirables per part d'alguns filantrops i persones generoses i desafectades per compartir la seva riquesa amb els més desfavorits no aconsegueixen amagar una realitat comprovada de manera dolorosa durant milers d'anys: no cal esperar que la riquesa d'una societat es distribueixi espontàniament de manera equitativa, perquè fan falta mecanismes públics i de compliment obligatori perquè la solidaritat entre els seus membres sigui efectiva i real.

Segons dades de l'INEGI (Institut Nacional d'Estadística i Geografia), més de la meitat de la població ocupada a Mèxic guanya menys de 5.000 Pesos (250 EUR) al mes, en un país amb un PIB per capita de més de 9.000 USD, però amb una distribució molt desigual de la riquesa. És només un exem-

ple més de la direcció en què s'està movent el repartiment de la riquesa mundialment, cada cop més desigual i més polaritzada. D'altra banda, hi ha un consens sobre el fet que els recursos globals són més que suficients per poder oferir una vida digna a tots els habitants del nostre planeta.

En aquest sentit, l'anomenat tercer sector en què s'engloben organitzacions de la societat civil com Nous Camins té una doble missió: fer possible aquesta solidaritat amb aquells que es troben a la base, cada cop més nodrida, de les nostres piràmides d'exclusió social, i reclamar i denunciar davant la societat la necessitat urgent de trobar maneres més eficaces per distribuir la riquesa, un repte sagnant i ineludible.

No podem continuar ometent el deure d'afrontar amb valentia i amb creativitat la tasca d'aconseguir més distribució de la riquesa. Les piràmides mesoamericanes ens recorden, a través dels segles, que les societats polaritzades en forma extrema acaben fracassant en el seu intent de perpetuar-se. Som a temps d'evitar-ho, i tenim els recursos per fer-ho.

EL MEDI AMBIENT COM A EIX TRANSVERSAL EN ELS NOSTRES PROJECTES

Dolores Puértolas, República Dominicana

L'informe d'octubre de 2018 del Grup Intergovernamental d'Experts en Canvi Climàtic (IPCC) ens adverteix que limitar l'augment de la temperatura a causa de l'escalfament global a 1,5°C en lloc de fer-ho a 2°C faria els efectes del canvi climàtic "menys catastròfics". El mateix informe també ens assegura que per aconseguir aquest límit es requereixen canvis ràpids d'ampli abast en tots els aspectes de la societat¹.

Tot i que una de les definicions de cooperació al desenvolupament podria ser l'èxit del progrés econòmic social i durador als països en desenvolupament, les polítiques en aquest àmbit incorporen des de fa molt temps el criteri mediambiental com a eix transversal en tots els projectes. Però ara, després de molts anys, ja no es tracta només que els projectes no tinguin efectes negatius en el medi ambient, sinó que tinguin efectes positius i creïn noves dinàmiques, favorables als grans canvis necessaris per evitar aquesta catàstrofe de l'escalfament global.

Podríem caure en la temptació de pensar que el tema mediambiental queda ben lluny de les prioritats de tants països

amb multitud de drets bàsics incomplets: l'alimentació, l'accés a l'aigua, l'habitatge, el sanejament... Però, alhora que pot ser difícil exigir als governs programes que redueixin l'impacte ambiental negatiu, aquests són completament necessaris i urgents.

Són necessaris i urgents per frenar els grans estralls de les èpoques ciclòniques al Carib, amb inundacions i huracans freqüents en països on una bona part dels habitatges no estan preparats per resistir-los. Són necessaris i urgents també perquè molts d'aquests països, com la República Dominicana, acusaran –més si és possible– la pujada del termòmetre i la seva població no està preparada per a això, amb insuficient abastament d'aigua i amb talls elèctrics encara freqüents.

També són necessaris per preservar el turisme com a motor econòmic del Carib, per al qual la natura, i en especial les platges, han d'estar cuidades com els béns més preats.

Un gran estímul per a aquests canvis necessaris és, sens dubte, l'ampli abast de les notícies a través dels mitjans i les xarxes socials. Qui no ha vist fotos de peixos ennuagats amb ampolles o bosses? Qui no ha vist la tortuga a qui extreuen per les fosses nasals una palleta de plàstic que hauria causat la seva mort? Una foto d'una platja plena de plàstics pot fer la volta al món en menys de 24 hores i podria arruïnar milers de visites turístiques al país, encara que la platja no sigui específicament un destí turístic i encara que les autoritats s'apressin a netejar-la i a prendre mesures.

QUÈ FEM EN ELS NOSTRES PROJECTES A LA REPÚBLICA DOMINICANA?

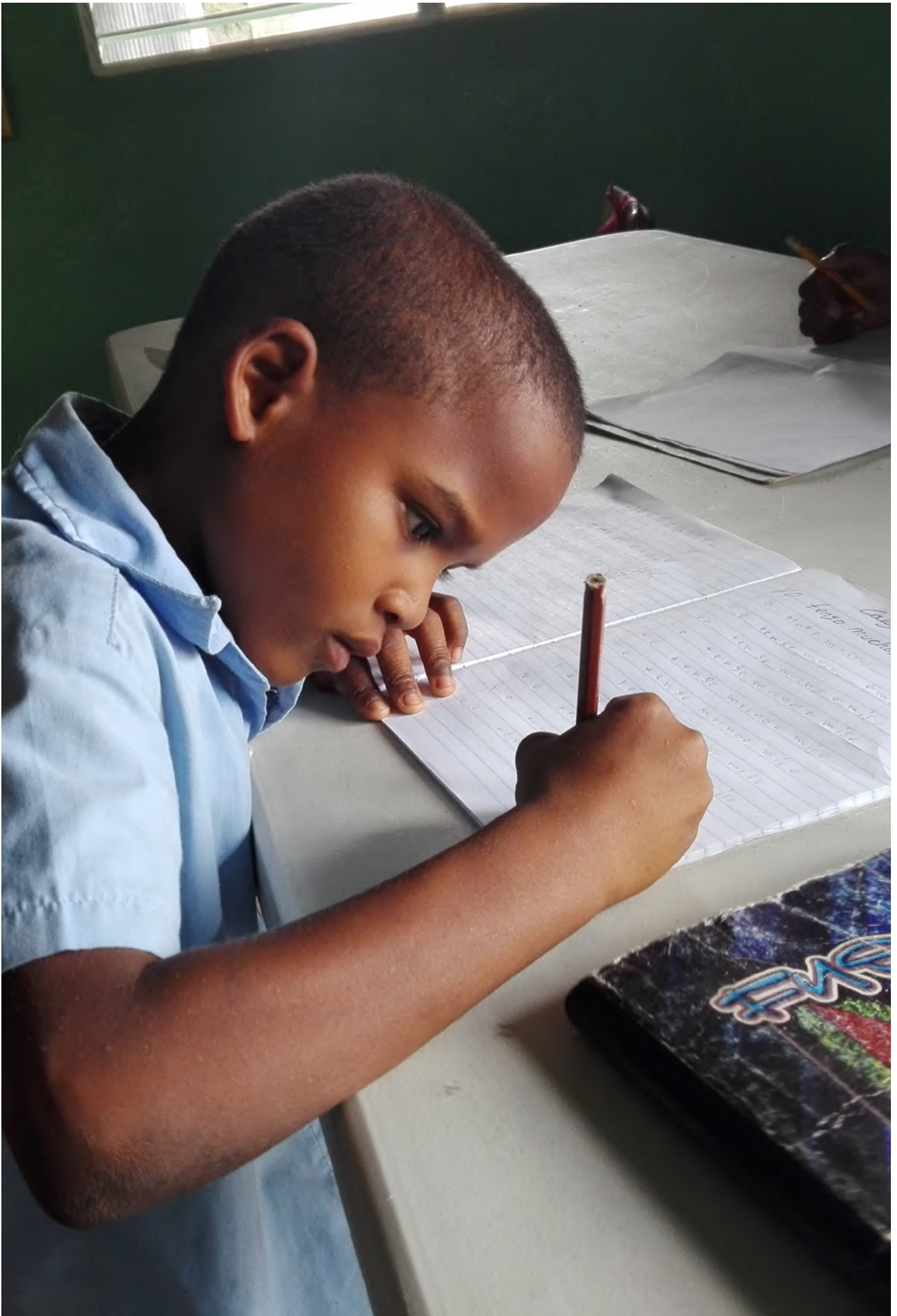
A banda d'incorporar de manera transversal l'eix mediambiental, en especial en els projectes de caire educatiu, hem iniciat un **programa pilot de reciclatge de plàstic al municipi de Sabana Yegua**. Aquest programa, creat per un grup de dones i de joves i en col·laboració amb l'Ajuntament, té ja 60 punts de recollida d'envasos i ampolles de plàstic. En el projecte, hi participen més de 100 persones, i, un cop recollit, el plàstic es ven cada trimestre a una empresa recicladora. S'han fet xerrades sobre la disposició de residus i el reciclatge en totes les escoles del municipi i es continua treballant en la conscienciació perquè tota la població participi en els tres eixos centrals del projecte: "Reduir l'ús del plàstic, reutilitzar i reciclar", perquè així disminueixi també la gran quantitat d'escombraries que s'acumulen a l'abocador incontrolat. Al poble, són moltes les persones que surten a caminar per fer exercici amb una bossa de plàstic per recollir les ampolletes que altres han llençat enmig del carrer. En poc temps, el poble ja es nota més net.

Un altre projecte amb un fort component mediambiental té lloc a la comunitat de Barrera, i ja n'hem parlat en revistes anteriors. **Les línies d'actuació són tres: agroforestal, turisme sostenible i capacitació**. Una de les últimes activitats ha estat **l'habilitació del primer camí de muntanya** en aquesta comunitat que acostumava a viure de la crema de carbó vegetal per a la seva comercialització, i d'aquesta manera feia

malbé el seu bosc, que és part d'un parc nacional. Aquest camí, anomenat "La Cova dels Indis" (en referència a la cova que conté valuosos petroglifs datats de l'any 2000 a. de C.) va ser obert amb la col·laboració de la Junta Municipal i el Ministeri de Medi Ambient. En dues jornades amb més de 50 voluntaris, es van construir les escales de troncs i l'accés a aquest lloc d'interès històric que ara ja està tenint visitants. És crucial que la comunitat local conservi i tingui cura de la muntanya i sigui conscient que aquesta atenció significarà més visitants i això reportarà beneficis als negocis i als futurs guies turístics a la zona. Una altra activitat directament relacionada amb el medi ambient ha estat la **neteja de les platges** de sorres blanques ubicades a la mateixa comunitat de Barrera. Per a la neteja es van oferir més de 100 voluntaris. Finalment, es van fer diverses **xerrades sobre medi ambient** com a part d'aquest projecte que pretén promoure un turisme que estigui en contacte amb la natura i interactui amb la comunitat local.

En definitiva, els nostres projectes de desenvolupament no sols incorporen l'eix transversal del medi ambient en els objectius de desenvolupament econòmic i socials de les comunitats, sinó que aprofiten també l'entorn natural de la zona com a recurs que, si és conservat i respectat, pot convertir-se en generador d'ingressos per a les comunitats.

¹ Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) 8 octubre 2018: https://www.ipcc.ch/pdf/session48/pr_181008_P48_spm_en.pdf

El capital humà d'un país és un factor decisiu per al seu desenvolupament econòmic i social.

nens i les nenes només ofereix resultats a llarg termini: cal esperar molt perquè el nen o la nena es converteixi en un vot!

A Azua (República Dominicana), ens preocupem des de fa 15 anys per oferir programes enfocats a potenciar el capital humà de la regió. Treballem en diversos camps per assegurar que les persones puguin desenvolupar-se i aconseguir el seu màxim potencial, amb projectes en els camps de la salut, nutrició i educació. Gràcies al centre de salut, cada cop més equipat i professional, promovem l'atenció sanitària de la població. Amb la construcció de latrines als habitatges s'està millorant la salubritat de l'entorn i disminuint les taxes de malalties gastrointestinals. L'educació inicial i l'alimentació equilibrada per als nens preescolars més desfavorits de les comunitats de la zona de Sabana Yegua ajuda a posar les bases del desenvolupament d'aquests petits.

Hem iniciat un projecte per prevenir l'embaràs adolescent, i hem signat un conveni amb els centres educatius on impartim xerrades d'educació sexual i apoderament a nois i noies. Els embarassos no planejats trunquen les possibilitats de sortir del cicle de la pobresa. La nostra zona té la taxa més alta d'embaràs adolescent del país, i estem treballant per revertir aquesta tendència. També hem posat en marxa una iniciativa per enfortir l'educació primària amb els nens i nenes més endarrerits de les escoles públiques. Mitjançant les sales de lectoescriptura, nens i nenes reben un reforç escolar i classes individualitzades en lectoescriptura i matemàtiques. El programa està tenint molt èxit, i molt bona acceptació per part dels mestres. Finalment, el programa de beques ajuda que els joves diplomats de la secundària puguin accedir als estudis universitaris. Brindar oportunitats als joves per obtenir un grau universitari assegura el desenvolupament de la zona i els dona esperances d'un millor futur per a ells, les seves famílies i la seva comunitat.

Des de Nous Camins apostem des de fa anys per invertir en el desenvolupament del capital humà de la zona d'Azua, i esperem que els nens, nenes, adolescents, joves i famílies que participen en els diversos programes que hem esmentat siguin la cara visible d'un millor futur a la zona trencant el cicle viciós de pobresa en què milers d'azuans es troben.

INVERTIR EN CAPITAL HUMÀ

Juan Manuel Camacho, República Dominicana

És fàcil observar que les polítiques d'alguns països en via de desenvolupament se centren, sovint, tan sols en accions populistes i mediàtiques per atreure vots (com ara el repartiment de bosses de menjar, les construccions vistoses, o pagar sous "fantasmes"). La pressa per obtenir resultats electorals favorables fa que la majoria de les polítiques se centrin en infraestructures i en projectes visibles i immediats que acabin omplint les urnes.

D'altra banda, el mes d'octubre del 2018, el Banc Mundial va presentar un informe sobre el capital humà de 157 països. Per al Banc Mundial, el capital humà, clau per al desenvolupament, consisteix en els coneixements, les habilitats i la salut que acumulen les persones durant tota la seva vida, i que els permet realitzar el seu potencial com a membres productius de la societat. La República Dominicana ocupa el lloc 101, un dels més baixos de la regió d'Amèrica Llatina, i es troba en el lloc 14 dels 17 països llatinoamericans¹.

Crida l'atenció el fet que, en molts plans de govern, la inversió seriosa i compromesa amb el capital humà queden fora de la taula, a saber, el compromís amb l'educació, l'alimentació i la salut. Tot i això, sabem que invertir en l'educació dels

¹ Pichardo, Carolina. 15 octubre 2018 (Listín Diario Santo Domingo) República Dominicana ocupa puesto 101 de 157 países en el Índice del Capital Humano del Banco Mundial: <https://listindiario.com/economia/2018/10/15/537520/>

UNA CASA BANDERA D'ESPERANÇA

Martí Colom, Colòmbia

Poblacions que han estat copejades durant dècades per la pobresa, la injustícia i la violència corren el perill de quedar-se sense esperança, de perdre la il·lusió, d'abandonar tot desig de lluitar pel seu propi desenvolupament i de caure en el més contrari que existeix a l'esperança, que potser no sigui la desesperació (aquesta encara ens podria portar a actuar) sinó la resignació (que ens paralitza): una resignació forjada a base de desenganys, la resignació de qui ja no s'entusiasma amb cap somni, perquè n'ha vist fracassar molts, la resignació de qui suposa que «les coses sempre seran així», i es disposa a viure els seus dies entre més pobresa, més injustícia i més violència, perquè no coneix una altra cosa.

En un país com Colòmbia, copejat per dècades de violència i acostumat a la impunitat amb què les elits polítiques i econòmiques han practicat la corrupció a costa de les estretors de les classes menys afavorides, el perill de què parlem és absolutament real. I encara ho és més, si és possible, en contextos com els barris populars del sud de Bogotà on estem treballant. Es comprèn molt bé que, des d'aquí, de vegades costi creure en la mera possibilitat de deixar enrere aquesta tríada sinistra que conformen pobresa, injustícia i violència. Els salaris que la gent percep continuen sent precaris; la penúria es troba en l'ordre del dia; no hi ha senyals (malgrat certa retòrica d'alguns governants) que la política estigui entrant en una nova fase on la corrupció sigui, per fi, perseguida i eliminada; per tant, el desencant amb els successius governs és notable; finalment, cap estratègia sembla funcionar per reduir els alts nivells de criminalitat que acompanyen la vida d'aquests barris.

En aquest entorn, qualsevol iniciativa de cooperació ha de començar per veure's a si mateixa com una invitació a l'esperança. El primer èxit de qualsevol projecte de desenvolupament que es dugui a terme aquí és aconseguir que els que hi participin hagin fet el pas –decisiu– de dir “no” a la resignació.

Nosaltres estem treballant en aquest sentit, des de la limitació dels nostres mitjans, al barri El Pesebre. Al febrer d'aquest any 2018 vam llogar un immoble que estava molt deteriorat, entre febrer i març vam fer-hi obres, el vam arreglar, i des de l'1 d'abril van començar-hi diverses activitats: vam batejar l'espai com “Centre de Desenvolupament Comunitari Casa Garavito”. En aquest lloc, dues aules es destinen a un curs de costura: hi hem ubicat nou màquines de cosir industrials, i dos grups d'estudiants (en la seva gran majoria dones) aprenen a utilitzar-les. Amb els coneixements adquirits, les participants del curs ja han començat a produir peces de roba per a la venda, i des de gener de 2019 una cooperativa productora de roba hi funcionarà als matins. A les altres aules del centre s'ofereixen classes setmanals d'educació a avis del barri que, de nens, no van poder anar a escola; també classes de reforç escolar per a estudiants de primària; classes de guitarra per a nens i joves; un grup juvenil té al centre les seves reunions setmanals; des de la casa es coordina també el nostre programa de beques, que ja està ajudant a que 20 estudiants del barri puguin anar a la universitat.

Com hem constatat sovint i afirmat a les pàgines d'aquesta mateixa revista, potser l'èxit més significatiu d'un projecte com "Casa Garavito" no siguin els resultats tangibles i quantificables (tantes dones han après un ofici, tants nens han superat el curs acadèmic gràcies al reforç escolar rebut, tants joves han après a tocar la guitarra...) sinó l'esperit de superació que un espai com aquest fomenta. "Casa Garavito" no és gaire gran, i això, que per descomptat té inconvenients, també té els seus avantatges: els nois que hi aprenen música interactuen, en entrar a classe, amb els avis que estan acabant la seva; els nens del reforç escolar veuen les dones a la sala de màquines de cosir; els joves que venen a una reunió del programa de beques saluden els nens del reforç... així, tots van prenent consciència de l'esforç dels altres, i potser no hi hagi millor fórmula per deixar enrere la resignació que comprovar que altres persones del mateix barri, d'edats diverses, ja ho estan fent.

L'èxit més gran de "Casa Garavito", en definitiva, és l'ambient positiu que es respira a les seves aules i als seus passadissos. La nostra màxima satisfacció és que, de manera modesta però indubtable, avui aquesta casa ja sigui una bandera d'esperança en un context que està molt necessitat de persones que hagin aixecat la seva veu per dir "no" a la resignació. Amb elles s'aniran fent els passos perquè la pobresa, la injustícia i la violència no hagin de continuar acompanyant per més temps aquestes comunitats.

El primer èxit de qualsevol projecte de desenvolupament que es dugui a terme aquí és aconseguir que els que hi participin hagin fet el pas –decisiu– de dir "no" a la resignació.

LA LLIÇÓ DE LA VICENTA

Gemma Regales, Bolívia

Estem d'excursió a Totorani –comunitat rural del municipi d'Independencia a Cochabamba, Bolívia– amb els 32 nens que actualment tenim acollits a Casa San José. Hem vingut a passar 5 dies al camp i els petits estan feliços. A qui no li agrada sortir de la ciutat i córrer pel camp? És una oportunitat perquè els nois del carrer coneguin com viu la gent a la zona rural i quins són els seus costums.

Però no anem a Totorani per casualitat. Des de fa un any estem treballant amb sis comunitats rurals del municipi d'Independencia per ajudar-los a enfortir la seva economia familiar. Són persones d'ètnia quítxua que viuen de la ramaderia i l'agricultura. L'any passat, i gràcies a un projecte de desenvolupament pecuari, vam introduir a la zona ovins Hampshire (ovelles de cara negra) a fi de millorar la raça local (ovella criolla). Els pobladors de la zona han vist que en els últims anys ha baixat molt la rendibilitat dels seus ra-

mats: alta mortaldat de les cries, disminució dels nivells de reproducció, baix pes en adulta, etc. Aquests problemes són conseqüència de l'alta consanguinitat dels ramats. Així doncs, amb la introducció de noves ovelles a la zona, hem començat a posar solució al problema dels ramats.

La Vicenta, dona de mitjana edat oriünda de Totorani, ens ha vist passar amb un autobús ple de nois per davant del seu terreny sembrat de patates i faves, s'apropa cap a on ens hem aturat i es queda mirant la quantitat de nens que baixen de l'autobús contents, cridant d'alegria i saltant. Mentre descarreguem les motxilles i els paquets que portem, la Vicenta ens pregunta d'on venen tants nois. Mentre vigilem els nens i organitzem els embalums, li expliquem una mica sobre ells.

La Vicenta, entusiasmada, i sense pensar-s'ho un segon, ens diu que l'endemà anem a casa seva. Ens rep amb una història: "L'any passat vaig rebre de vostès un mascle 'cara negra' i enguany el meu ramat ha augmentat esplèndidament, sense que se'n morís cap cria, quan en anys anteriors sempre se me n'havien mort 3 o 4. Sé que Déu m'ha beneït amb això. Així que també vull ser agraïda i compartir amb tots aquests nens, que són angelets, la benedicció que he rebut de Déu". Que sensata i bona que és la Vicenta, pensem. Tot i que la sorpresa ha d'arribar. "Així és que", segueix la Vicenta, "vull regalar-los un xai perquè els nois puguin menjar-se'l aquests dies".

Ens quedem sorpreses i molt contentes per la seva gratitud, i, la veritat, amb els ulls humits per l'emoció. Una dona sorprenent, que malgrat la seva pobresa i falta de béns materials va tenir aquest gest de generositat i desprendiment compartint el poc que té. La Vicenta, que no sap llegir ni escriure, de seguida va saber, sense dubtar-ho, que el que un rep en aquesta vida no és únicament per al gaudi propi, sinó que ha de compartir-ho amb els altres. Res ens pertany. És d'admirar la senzillesa de la Vicenta, així com de moltes altres dones pageses.

Els pobladors de la zona han vist que en els últims anys ha baixat molt la rendibilitat dels seus ramats. Aquests problemes són conseqüència de l'alta consanguinitat dels ramats. Amb la introducció de noves ovelles a la zona hem començat a posar solució al problema.

LES MOTXILLES QUE ELS NENS NO HAURIEN DE CARREGAR

Montserrat Madrid, Bolívia

Cada nen que arriba a Casa San José ve carregat amb una motxilla, plena d'experiències, records i vivències que l'han fet arribar a les portes del centre.

Aquestes motxilles són més o menys pesants, depenent de l'encara breu passat de cada nen. L'equip de Casa San José treballa de manera integral perquè cadascun dels petits pugui submergir-se en la seva història, treballar el seu present a partir del seu passat, i construir un futur esperançador.

Dins la motxilla, cadascun d'aquests nens porta part de la seva herència familiar, la que cadascú carrega i que no es tradueix en títols de propietat, joies o comptes bancaris, sinó en comportaments i actituds que aprenem del nostre entorn familiar.

En Juan és un d'aquests nens, va arribar a Casa San José amb la seva motxilla i plegats estem treballant en el contingut pesant amb què carrega.

Va aparèixer amb 10 anys a la nostra Casa, la seva mare li havia cremat la boca amb una cullera calenta com a càstig per una baralla entre germans. Ell volia defensar la seva ger-

mana petita dels atacs del germà mitjà i per fer-ho va tirar d'herència: va recórrer als cops.

La María, la seva mare, prové d'una família complicada, el seu pare alcohòlic i violent copejava la seva mare en presència dels més petits de casa. Com és de suposar, ella també va rebre els cops del seu pare i dels seus germans.

Quan va tenir 18 anys, va fugir de casa seva per començar una nova vida lluny de la seva família, però ella també tenia la motxilla carregada d'aquella pesant herència que es transmet de generació en generació. Va trobar un bon noi, que, gairebé sense adonar-se'n, va passar a ser el pare dels seus fills, però l'alcohol i la violència es van colar novament a casa seva sense demanar permís. La María, que havia fugit d'aquests dos intrusos, va començar a reproduir la conducta del seu pare que tant de mal li va causar.

Després de l'episodi de la cullera cremant, en Juan va marxar de casa seva, la violència i els maltractaments patia el van empènyer. A aquesta altura del relat és evident que s'està repetint la mateixa història, l'herència està començant a desplegar la seva ombra sobre en Juan.

Estem treballant amb en Juan, amb la María i la resta de la família perquè les coses canviïn. La María té la voluntat de protegir i educar els seus fills, però abans ha de renunciar a la seva pròpia herència. Participar als tallers de "l'Escola de Família" i l'ajuda psicològica que està rebent l'està ajudant a canviar les seves actituds i a arribar a l'arrel del problema. Està motivada i mostra progressos, millorant actituds i amb moltes ganes de viure novament amb el seu fill.

En Juan també està fent avenços i té moltes ganes de tornar a convida amb la seva família. La relació amb la resta dels nens del centre està millorant i cada cop el perceben més tranquil i respectuós amb els seus companys.

Continuarem treballant al costat de la María perquè pugui omplir la motxilla d'en Juan de coses positives, que compensin àmpliament tot allò negatiu que ja ha viscut. Sabem que és possible, ho hem vist altres vegades, en altres famílies i volem que en Juan i la María se sumin a la ja llarga llista de famílies que han sabut capgirar la situació per llaurar un futur millor per a elles i els seus petits.

Treballem de manera integral perquè cadascun dels petits pugui submergir-se en la seva història, treballar el seu present a partir del seu passat, i construir un futur esperançador.

MOLT MÉS QUE UN TREBALL

María José Morales, Etiòpia

Fa anys vaig llegir un llibre sobre economia escrit per un bon amic, Alfredo Pastor, i em va cridar l'atenció la seva definició sobre les funcions del treball. Deia així: "El treball compleix, o hauria de complir, tres funcions: contribuir al desenvolupament del potencial de cada individu, proporcionar-li un mitjà de relacionar-se amb els altres i permetre-li assegurar l'aliment"¹. Em va agradar molt aquesta definició del treball i recordo que em va sorprendre que assegurar l'aliment sortís en tercer lloc, després del desenvolupament del potencial i relacionar-se amb els altres.

Quan fa tres anys vam inaugurar el centre Kidist Mariam a Meki per fer cursos de formació professional a dones, la nostra primera preocupació, i també la d'elles, era proporcionar-los una bona capacitació que els permetés aconseguir un treball digne en finalitzar els cursos. Al centre aprenen una professió, però la finalitat, la seva plena realització personal s'aconsegueix quan troben feina i reben un sou que els permet ser autosuficients i, en molts casos, mantenir les seves famílies.

El centre ofereix cursos de cuina, costura i perruqueria. L'any 2018 hi han assistit un total de 444 estudiants: 88 en el curs de cuina, 131 en el de costura i 225 en el de perruqueria.

Tanmateix, el més notable és que 231 de les 289 dones que van acabar el curs estan ja treballant en restaurants, perruqueries, plantes industrials tèxtils, cooperatives de costura o perruqueria que han creat amb altres estudiants.

Gairebé de manera natural i sense buscar-ho, el centre Kidist Mariam s'ha convertit en centre de referència per a institucions, congregacions religioses i negocis de la zona que necessiten cuineres, perruqueres o costureres. Acudeixen a nosaltres a la recerca de persones preparades per treballar. És emocionant veure l'entusiasme de les estudiants quan es preparen per a la seva primera entrevista de treball. Amb moltes d'elles seguim en contacte i ens enorgulleix veure el gran canvi que donen les seves vides i la de les seves famílies quan aconsegueixen un sou fix amb què mantenir-se, però també ens omple de satisfacció comprovar com el centre ha estat per a elles una espai de realització personal.

Al centre Kidist Mariam les estudiants no sols aprenen una professió, el nostre centre és també un lloc de trobada, un espai per compartir experiències. Per a això comptem amb la dedicació i plena entrega de tot l'equip de treball. Tenim moments d'oració en què ortodoxes, catòliques, protestants i musulmanes donem gràcies per estar juntes, celebrem les festes més importants, organitzem sortides de fi de semes-

tre amb totes les estudiants i els treballadors, i com no, cada setmana tenim la nostra ja tradicional cerimònia del cafè. Gràcies a aquests espais de socialització les dones construeixen i recobren la confiança en si mateixes, van prenent consciència dels seus potencials, valoren les seves capacitats, es tornen més sensibles a les dificultats que altres estudiants presenten, desenvolupen un esperit solidari, adquireixen més destresa per comunicar-se, i a poc a poc fan que les seves veus siguin escoltades en les seves petites comunitats.

Amb cada jove que arriba al centre veiem un abans i un després. Ser acceptades al centre Kidist Mariam per aprendre un ofici les anima a somiar en un futur més esperançador. Compartir amb les altres estudiants els dona més seguretat i confiança en si mateixes. Això és especialment important perquè moltes d'elles no han acabat estudis i/o han tornat dels països àrabs on treballaven i han viscut experiències deshumanitzadores.

La festa de graduació és el moment en què es demostren a elles mateixes i a les seves famílies que han estat capaces d'aconseguir els seus objectius acadèmics. Tot i que el gran moment, quan són més felices, és quan aconseguixen un lloc de treball.

Tornant a la cita del llibre d'Alfredo Pastor amb què començava aquest escrit, podem dir que a Meki invertim l'ordre de les prioritats del treball. Per a les 231 estudiants que ja estan treballant, el principal era assegurar el seu aliment i per a això han lluitat i han passat per situacions ben difícils. Ara, gràcies a la capacitació rebuda i ja des dels seus llocs de treball, poden desenvolupar el seu potencial com a persones, i relacionar-se amb més seguretat, confiança i autoestima amb els altres. Ara sí que es compleixen en elles les tres funcions del treball: desenvolupar el seu potencial, relacionar-se amb les altres i assegurar el seu aliment.

Al centre Kidist Mariam, les estudiants no sols aprenen una professió, el nostre centre és també un lloc de trobada, un espai per compartir experiències.

¹ Alfredo Pastor, La ciencia humilde. Economía para ciudadanos. Noema, Barcelona 2009

APRENDRE A QÜESTIONAR

Mònica Redolad, Etiòpia

- *Good morning!*
- *Good morning teacher!*
- *How are you?*
- *Fine thank you!*
- *Please, sit down!*

Som a l'escola de Meja Lalu, en una de les quatre aules de 2n de primària. Tenim a la classe 100 nenes i nens, aproximadament. Després d'aquesta enèrgica i vital salutació inicial, els expliquem el tema d'avui: "Igualtat de gènere". Per fer-ho, la Bekele, la treballadora social que col·labora en el programa social que duem a terme a les escoles, treu una història en llengua oromo, i llegeix, a poc a poc, perquè tots ho entenguin.

Hi havia una vegada...

una família que vivia en un poblet a les muntanyes d'Etiòpia. El pare es deia Abebe, la mare, Meheret. Tenien dos fills i una filla: en Tafasse, de 12 anys, en Tariku, de 10, i la Sarah, de 8. Els tres anaven a escola, els agradava molt. La Sarah era molt feliç, estava aprenent moltes coses i en gaudia. De gran volia ser mestra, perquè admirava la seva professora i volia ser com ella.

Però un fet terrible va succeir a la família de la Sarah. La seva tieta va morir. Un dia, mentre feia el menjar, va caure sobtadament i després va morir. Va deixar tot sol el seu marit amb dues filles i dos fills.

Passats els dies de dol el seu oncle viudo va anar a visitar-los, volia parlar amb els seus pares. Van estar molta estona parlant tots tres. Després de la reunió, l'Abebe i la Meheret van parlar amb ella: "Sarah, et casaràs amb el teu oncle, perquè ets l'única neboda encara soltera i ell necessita una dona que li faci companyia i tingui cura de les seves filles i fills. Estem arreglant-ho tot; ja no necessites anar a escola. Aviat marxaràs." Ella no creia el que li estaven dient. Va recordar que això mateix li havia passat a alguna de les seves amigues, però mai va pensar que li passaria a ella. Estava morta de por. Va començar a córrer cap al seu arbre. S'hi va enfil·lar i va plorar molt. "Jo vull anar a escola i ser mestra!"

Quan acaba el conte l'aula es queda en silenci i l'expectació es pot palpar en l'aire. Al cap d'uns segons, comença el debat i els plantejem les preguntes següents:

1. Què penseu sobre aquest conte?
2. Per què no li pregunten a la Sarah quina és la seva opinió? Què creieu que pensa la Sarah?
3. És bo per a la Sarah anar a escola? Per què?
4. Per què la Sarah ha de ser la dona del seu oncle?
5. Què passa amb els somnis de la Sarah? Quins són els vostres somnis?
6. Coneixeu algú que li hagi passat alguna cosa similar?
7. Què podem fer per canviar aquesta situació?

Des de la nostra perspectiva occidental, les respostes són òbvies i per a molts escolars d'Etiòpia, també, però aquest conte els fa reflexionar, ja que l'obvi de les respostes no coincideixen amb la realitat que els envolta. A la classe es genera molt debat: "És important el que pensem? Podem no estar d'acord amb el que ens diuen els grans? Ens agrada somiar, però es poden complir els somnis?". Les nenes estan molt atentes i participatives, aquesta història els toca directament. S'adonen que ningú els pregunta el que pensen, el que volen, molt menys com se senten, potser li importa a algú?

En aquests poblets rurals, molts cops la vida simplement flueix, sense que ningú es pari a pensar per què succeeixen les coses, sembla que tot està determinat en el moment en què neixes. Els nens ja saben "a què han vingut" a aquest món i les nenes, també. Les funcions de cadascú estan ben clares i són inqüestionables. Als tallers d'igualtat de gènere pretenem que les nenes i els nens es qüestionin el "perquè" de determinats costums, que es plantegin els seus somnis i el seu futur, que creixi al seu interior el sentit de la justícia i que desenvolupin plegats el desig d'un futur amb igualtat d'oportunitats per a totes i tots.

Probablement, algunes nenes d'aquesta aula de 2n de primària seran víctimes d'aquestes injustícies. I amb elles seran víctimes també els nens, i també les seves famílies, perquè una nena que no va a escola, una dona sense estudis, és una pèrdua per a tota la comunitat.

Volem que des de petits vagin creant l'hàbit saludable de qüestionar-se les coses, situacions o tradicions. Mai és massa aviat per a això. I tant de bo quan creixin es continuïn preguntant el perquè d'allò que els envolta, sense por als interrogants, i que continuïn sempre reflexionant amb un esperit crític. Aquesta actitud, sens dubte, els permetrà obrir altres portes per al seu futur i el de les seves filles i fills. I potser aquests podran gaudir d'un món en què es respectin els drets i la dignitat de tots els éssers humans.

Als tallers d'igualtat de gènere pretenem que les nenes i els nens es qüestionin el "perquè" de determinats costums, que es plantegin els seus somnis i el seu futur.

ETS UNA EMPRESA SOLIDÀRIA

TREBALLEM JUNTS PER UN MÓN MÉS JUST

Gràcies al suport continuat d'empreses i institucions, avancem a generar oportunitats de desenvolupament. Et proposem algunes idees de col·laboració:

EMPRESA SÒCIA

Aportant una quantitat fixa al mes, la teva empresa pot ajudar a finançar projectes d'aigua i sanejament, atenció infantil, desenvolupament agropecuari, educació i drets, apoderament de la dona, salut i habitatge.

FINANÇAMENT DE PROJECTES

La teva empresa pot finançar, des de 3.000€, projectes a Bolívia, Colòmbia, Etiòpia, Mèxic i República Dominicana. Junts podem desenvolupar una proposta adequada a la grandària i naturalesa de la teva empresa.

NÒMINES SOLIDÀRIES

Ofereix als teus empleats la possibilitat d'arrodonir la seva nòmina en 1€ i destinar la recaptació a finançar un dels nostres projectes.

Transparència

La transparència, la rendició de comptes i la confiança són valors estratègics de la nostra identitat. Ens auditem de forma continuada des de l'any 1993, reflectint el nostre compromís amb una gestió transparent, eficaç i eficient dels nostres recursos i projectes.

Complim amb els indicadors de transparència que impulsa la Coordinadora d'ONG para el Desarrollo – España (CONGDE). Pots consultar l'últim informe de l'auditoria externa de transparència, a la qual ens sotmetem cada 3 anys, que analitza el nostre compliment de l'Eina de Transparència i Bon Govern de la CONGDE.

Avantatges fiscals

Totes les aportacions que faci la teva empresa tenen beneficis fiscals. La deducció fiscal serà més alta com més temps portis donant a la mateixa organització.

Consulta amb el teu assessor fiscal la legislació que aplica a empreses i societats en la teva Comunitat Autònoma.

Per definir una proposta adequada a la teva empresa, o resoldre qualsevol dubte, no deixis de contactar amb nosaltres:

915 776 897

embajadores@nuevoscaminos.org

ETS UNA PERSONA SOLIDÀRIA

TU TAMBÉ POTS COL·LABORAR

Gràcies al teu suport podem avançar en la construcció d'un món més just.

FES-TE SOCI

Les aportacions periòdiques ens permeten treballar de forma estable i planificada. Celebrem 37 anys de treball, en gran part gràcies a la contribució continuada de 1.037 sòcies, socis i donants sense els quals tot això no seria possible. Suma't!

PARTICIPA COM A VOLUNTARI

Volem enriquir-nos amb l'experiència i coneixements de tots els nostres amics, socis i donants a Espanya. Si vols participar en el voluntariat a Espanya o a nivell internacional visita nostra web. Allí publiquem les necessitats concretes a mesura que van sorgint.

ESDEVENIMENTS SOLIDARIS

Qualsevol celebració pot ser motiu per generar un repte solidari: unes noces o una festa d'aniversari. Sempre hi ha una bona ocasió per convidar als teus amics i familiars a sumar-se a una iniciativa per a un món més just.

OBRE LES PORTES DE LA TEVA EMPRESA

Les nostres relacions amb les empreses acostumen a sorgir d'un vincle personal a través d'algun dels seus empleats o directius. Normalment tot neix d'iniciatives senzilles que serveixen per crear relacions sòlides a llarg termini. Siguis directiu, empleat, proveïdor o client d'una empresa, t'animem a col·laborar amb nosaltres.

FES-TE EL NOSTRE AMBAIXADOR

Tu que ens coneixes fa temps ets la millor referència per difondre la tasca que fem. Junts podem donar a conèixer entre els teus amics i familiars els projectes que duem a terme. Ajuda'ns a seguir sumant socis.

Avantatges fiscals

Conforme a la Llei 49/2002 d'incentius al mecenatge, les deduccions fiscals poden ser fins al 75% pels primers 150€ del donatiu, i fins al 35% a partir d'aquesta quantitat. La deducció serà més alta quan més temps portis donant a la mateixa organització.

25

Totes les contribucions són importants. Pots destinar el teu donatiu a un projecte, campanya concreta, o a les finalitats generals de l'associació a través de:

En el cupó d'aquesta revista

www.nouscamins.org

CAIXA BANK
BBVA

ES98 2100 0079 8302 0128 0831
ES83 0182 4000 6602 0800 2172

XAVIER JARQUE VILELLA

Enginyer membre de Sonríe y Crece Voluntari a República Dominicana

Una combinació d'amistats universitàries i casualitats de la vida em va portar a començar el meu camí cap a la República Dominicana. La primera vegada que vaig viatjar a Sabana Yegua va ser a l'estiu del 2014 amb un grup de 10 voluntaris de Sonríe y Crece. Aquesta és una associació de joves estudiants de Barcelona que du a terme projectes de cooperació a Sabana yegua, centrats en educació, sanitat i infraestructura en col·laboració amb la Comunitat de Sant Pau i l'Associació Nous Camins.

Sabana Yegua, com tota la República Dominicana, és un lloc que captiva. La prova és a les 4 estades més que he fet a Sabana Yegua en els darrers 3 anys, ja sigui com a voluntari de Sonríe y Crece o de visita al poble. Un troba la "màgia" de Sabana Yegua en cadascuna de les seves cantonades, en la calor, la música, en la seva gent, en els nens jugant pels carrers o els més grans que et conviden a prendre un suc a casa seva, o perquè no, en un partit de bàsquet amb una llaua i una roda de motor vella.

Però això no és tot. Durant les meves estades també he tingut l'oportunitat de compartir i aprendre dels cooperants de Nous Camins. Està clar que el poble avança i això està, sens dubte, recolzat pel treball incansable que hi fan. És difícil enumerar tots i cadascun dels projectes en què Nous Camins participa i que he tingut la sort de veure, compartir

o participar-hi. Tot i això, n'hi ha algun que, per un motiu o un altre, han deixat empremta en les meves estades a Sabana Yegua. En una de les meves primeres visites, vaig poder conèixer el projecte que l'Esteve du a terme a la presó del quilòmetre 15, on, amb una paciència admirable, es treballa per dignificar la dura situació que viuen les persones que hi estan empresonades. Una altra de les primeres impressions que em vaig emportar de Sabana Yegua, va ser als centres de nutrició que la parròquia gestiona a Sabana Yegua i les comunitats que l'envolten. Amb la Indhira, vaig poder gaudir de la felicitat que es respira en els diversos centres de nutrició, on centenars de nens acudeixen per aprendre i menjar quan encara no poden assistir a l'escola pública. D'aquesta manera, contribueixen per assegurar una millor nutrició dels nens en els anys de més importància en el seu creixement físic i mental. També és molt delicada la situació en què viu la comunitat haitiana a la República Dominicana. A causa de la incapacitat de resposta del seu país després del terratrèmol del 2010, aquesta s'ha vist i es veu forçada a emigrar a terres dominicanes, on es troben una situació no menys complicada. Són ben conegudes totes les tensions que es deriven dels moviments migratoris al món i, per desgràcia, aquest no és un cas especial. En resposta a això i a manera d'acollida, en Juan Manuel lidera la integració de la comunitat haitiana a la comunitat de Sabana Yegua. Finalment, amb la Dolors, des de fa ja un parell d'anys hem treballat i treballarem activament per llançar un dels primers programes de reciclatge a la República Dominicana rural. Actualment, un grup de membres de Sonríe y Crece braç a braç amb Nous Camins, treballarem per portar el projecte a un nivell següent, la professionalització.

SORAYA BERNET DE FRUTOS

Estudiant d'infermeria
Voluntari a Etiòpia

ION FERNÁNDEZ MARTÍNEZ

Lampista i mecànic
Voluntari a Etiòpia

27

Vam conèixer la María José Morales fas dos anys gràcies a la meva tia Carmen, que en aquell moment treballava a Adís Abeba. Quan la meva parella i jo vam arribar al Centre Kidist Mariam, que Nous Camins ha posat en marxa a Meki, ens va semblar com si arribéssim a un oasi enmig del desert. Meki és un poble petit situat a la zona Oromo d'Etiòpia on no plou gaire i està colonitzat per la pols, els camions sorrers i el bestiar. Per contra, el centre Kidist Mariam està cobert d'una gespa verda i fresca, i una quantitat enorme d'arbres fruiters que ens donaven unes magnífiques i variades postres cada dia de la setmana a l'hora de dinar.

Una de les coses que més ens va sorprendre de la feina de la María José i la Mónica és l'afany que tenen per donar una oportunitat a les dones dels pobles que estan en més risc d'exclusió. Tot i que el fet de ser dona a Etiòpia és una cosa ben complicada, les dones dels pobles petits i les zones rurals ho tenen més difícil encara.

Vam tenir el privilegi d'acudir amb la Mónica al col·legi d'Oda on, ella i una dona local, imparteixen classes d'estiu a nens de diverses edats sobre temes que són igual o més importants que les matemàtiques i l'anglès, és a dir, educació sexual, drets humans i igualtat, hàbits higiènics, conservació d'aliments i aigua, etc. Quan es vol ajudar a canviar una societat, el més important és començar des de l'educació i ens va deixar meravellats la seva tasca.

D'altra banda, el Centre Kidist Mariam consta de 3 graus per a les noies: cuina, costura i perruqueria. He tingut el gust de passar el meu temps amb totes les noies, en especial amb les professores dels graus i el professor de cuina i només tenim paraules d'amor per parlar de tots ells. Durant més de quatre mesos de les nostres vides han estat nostra segona família; ens han cuidat, estimat, atès, ajudat i afalagat com si fóssim un més de la comunitat. Mai oblidarem el tracte i l'afecte rebuts per cadascun d'ells. Això és el que marca la diferència en un voluntariat: barrejar-te amb la gent i sentir que ets un més de la gran família.

La meva parella i jo estem molt agraïts amb l'experiència, ens omplim de nostàlgia cada cop que recordem els nostres dies a Meki. Tant de bo puguem tornar-hi algun any, tant de bo que les coses a Etiòpia millorin ara que una dona ha arribat a la presidència del país i col·labori amb la gran feina de donar una oportunitat a les altres dones del seu país creant una societat més igualitària per a dones i homes.

Us trobem molt a faltar. Una abraçada ben gran i forta.

ROSA Mª ROMERO HERNÁNDEZ

Responsable d'estimulació
primerenca al Centre San José.
Voluntari a Mèxic

Durant l'estada del meu primer cicle escolar al Centre San José, em vaig adonar de la crua realitat a què s'enfronta aquest centre que atén diàriament més de 110 nens i nenes menors de set anys: l'extrema pobresa de la comunitat on es troba.

La situació econòmica de la comunitat de Jardines de San Juan, lloc on es troba el centre, és molt precària: és un assentament irregular, no compta amb els mínims serveis essencials que requereix una comunitat per desenvolupar-se normalment, els carrers no estan pavimentats i no tenen enllumenat públic, el drenatge tampoc existeix, l'aigua es proveeix mitjançant camions cisterna i s'emmagatzema en bidons o cubetes, la vigilància és nul·la i les famílies pateixen inevitablement les conseqüències d'aquest ambient.

Una gran part de les persones de la comunitat no han estudiat, per falta d'oportunitats i mitjans. La pobresa i la ignorància generen un cercle viciós que no es trenca tan fàcilment i que es tradueix en comportaments desadaptats, fins i tot entre els més petits.

Durant el primer cicle escolar en què vaig col·laborar al Centre San José, vam observar que entre els alumnes hi havia nombrosos casos que requerien atenció especial, ja que el seu comportament i actitud no corresponia a nens de la seva edat. Vam fer una anàlisi dels petits i vam seleccionar

els que requerien estimulació primerenca, i així hem treballat des d'aleshores.

En aquest cicle escolar tenim 113 nens, i d'ells, 27 requereixen estimulació primerenca. Això significa que gairebé 1 de cada 4 manifesta alguna classe de problema que prové i s'origina en l'entorn familiar.

Els nens i nenes amb què treballa presenten retards en llenguatge, problemes de conducta, carència de límits, manca de valors, i la resta de problemes que ocasionen que no s'integrin adequadament a les activitats del grup, que la seva actitud sigui agressiva amb els seus companys i fins i tot amb les professores, problemes de baixa audició i la resta de situacions que obstaculitzen el seu desenvolupament adequat.

Per dur a terme aquesta tasca es requereix el suport de la família, però els greus problemes a què s'enfronten fan que el suport sigui molt limitat. Són vitals les àvies que, tot i que cansades per l'edat i les xacres empitjorades per la pobresa en què viuen, s'encarreguen de tenir cura dels petits.

Al Centre San José els alumnes experimenten un ambient sa i agradable, perquè intentem generar un entorn en què tots els petits se sentin consentits i estimats, i on el somriure dels nostres petits sigui una actitud normal i constant. Se'ls ofereix alimentació balancejada, que ajudi a nodrir els seus cossets i a desenvolupar millor el seu cervell perquè estiguin contents i vagin amb gust a aprendre a llegir, jugar, compartir, escriure, socialitzar-se en grup, i aconseguir així que apreïin els valors morals i els portin a la pràctica. Treballem amb molt esforç com a equip perquè els nostres alumnes se superin i s'enforteixin mentre van adquirint les bases perquè un dia aconseguixin trencar el cercle viciós en què malauradament es mouen.

ASSOCIACIÓ NOUS CAMINS COMPLEIX AMB EL REGLAMENT GENERAL DE PROTECCIÓ DE DADES (RGPD)

ASSOCIACIÓ NUEVOS CAMINOS-NOUS CAMINS adopta les mesures necessàries per garantir la seguretat, integritat i confidencialitat de les dades conformes a allò que disposa el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes.

INFORMACIÓ BÀSICA SOBRE PROTECCIÓ DE DADES

RESPONSABLE	Associació Nuevos Caminos – Nous Camins
FINALITAT	Gestió de socis, donants i finançadors, comptable, fiscal i administrativa. Enviament de comunicacions.
LEGITIMACIÓ	Tractament lícit per un interès legítim del Responsable del tractament o Tercer.
CRITERIS DE CONSERVACIÓ	Es conservaran mentre es mantingui l'aportació o l'interès en les nostres activitats i no en sol·licitin la supressió. Posteriorment a aquesta, es conservaran durant els terminis exigits legalment.
CESSIÓ DE DADES	Entitats necessàries per a la correcta prestació del servei.
DRETS	Accés, rectificació, oposició, supressió, portabilitat i limitació del tractament automatitzat. Podeu contactar a administracion@nuevoscaminos.org

+ Info: www.nuevoscaminos.org/lopd/politica-de-privacitat

ASSOCIACIÓ NUEVOS CAMINOS-NOUS CAMINS recorda a l'Usuari que té dret a presentar una reclamació davant l'autoritat de control pertinent.

MESURES DE SEGURETAT IMPLEMENTADES

SECRET

ASSOCIACIÓ NUEVOS CAMINOS-NOUS CAMINS es compromet al compliment de la seva obligació de secret de les dades de caràcter personal i del seu deure de guardar-les, i adoptarà les mesures necessàries per evitar-ne l'alteració, la pèrdua, el tractament o l'accés no autoritzat, d'acord amb allò que estableix la normativa aplicable.

MESURES TÈCNIQUES

ASSOCIACIÓ NUEVOS CAMINOS-NOUS CAMINS té implantades les mesures de seguretat d'indole tècnica i organitzatives necessàries per garantir la seguretat de les seves dades de caràcter personal i evitar-ne l'alteració, la pèrdua i el tractament i/o l'accés no autoritzat, tenint en compte l'estat de la tecnologia, la naturalesa de les dades emmagatzemades i els riscos a què estan exposades, ja provinquin de l'acció humana o del medi físic o natural, d'acord amb allò que estableix la normativa aplicable.

SUPERVISIÓ

ASSOCIACIÓ NUEVOS CAMINOS-NOUS CAMINS, entitat preocupada per la privacitat, amb vista a reforçar la confidencialitat i integritat de la informació en la seva organització, manté contínuament la supervisió, el control i l'avaluació dels seus processos per assegurar el respecte a la privacitat i seguretat de la informació, segons els estàndards internacionals.

LLEGATS SOLIDARIS

UN COMPROMÍS EN EL TEMPS

Inclou a Nous Camins en el teu testament

En aquestes pàgines trobaràs que darrere del nostre treball hi ha moltes històries d'esperança i superació, d'esforç per generar oportunitats que canvien realitats i fan aquest món una mica més just.

Incloure a Nous Camins en el teu testament és compartir amb nosaltres la convicció que treballar pel desenvolupament és una qüestió de justícia social. Sabem que encara tenim molts reptes i comptem amb la generositat de persones com tu per seguir treballant molts més anys.

2.500€

Assegures el suport nutricional per 100 nens i nenes en edat preescolar

10.000€

Millores els habitatges perquè 450 persones puguin viure en condicions dignes i salubres

25.000€

Construïm dues aules condicionades per a una escola primària

50.000€

Construïm 200 latrines que milloren la salut de 900 persones

30

QUÉ ÉS UN LLEGAT SOLIDARI?

El llegat solidari és l'expressió escrita i legal del teu desig de seguir col·laborant amb Nous Camins i ampliar el teu compromís solidari en el temps.

COM FER-HO?

Per escrit, davant notari, en el testament es pot incloure de forma expressa una quantitat fixa o un bé concret que desitgis donar. El notari pot ajudar-te a redactar correctament el teu testament, respectant els drets dels teus hereus, i reflectint clarament la teva voluntat.

Nous Camins és una organització sense ànim de lucre, per tant exempta de l'impost de successions i donacions. El teu llegat es destinarà íntegrament per a les finalitats de l'associació.

EL LLEGAT HA D'ANAR DESTINAT A:

ASOCIACIÓN NUEVOS CAMINOS – NOUS CAMINS
Jorge Juan 65 – 3º 28009 Madrid
CIF G08737447

Si prefereixes comentar-ho personalment, no dubtis a contactar amb la Silvia Garriga, Gerent de Nous Camins, trucant al 915 776 897.

MEMÒRIA D'ACTUACIÓ

2017

EL 2017 HEM GENERAT 26.820 OPORTUNITATS EN:

AIGUA I SANEJAMENT

13.718 persones tenen accés a l'aigua potable
Etiòpia

223 latrines han canviat la vida de 1.115
persones
República Dominicana

Hem posat en marxa un projecte de reciclatge de
plàstics
República Dominicana

ATENCIÓ INFANTIL

286 nens i nenes reben ajuda nutricional i
educativa
Mèxic, República Dominicana

92 nens del carrer viuen ara en un entorn familiar
segur
Bolívia

Treballem amb 540 nens del carrer en la defensa
dels seus drets
Bolívia

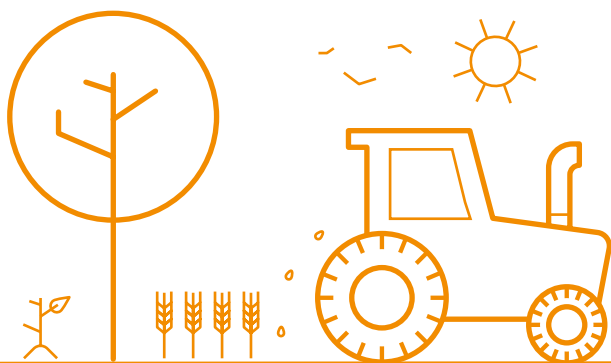

32

DESENVOLUPAMENT AGROPECUARI

45.000 arbres reforesten Totorá Pampa
Bolívia

1.055 persones es beneficien del programa de
seguretat alimentària
Bolívia, República Dominicana

HABITATGE

1.158 persones tenen accés a un nou centre
comunitari
República Dominicana

190 persones viuen en una casa digna
República Dominicana

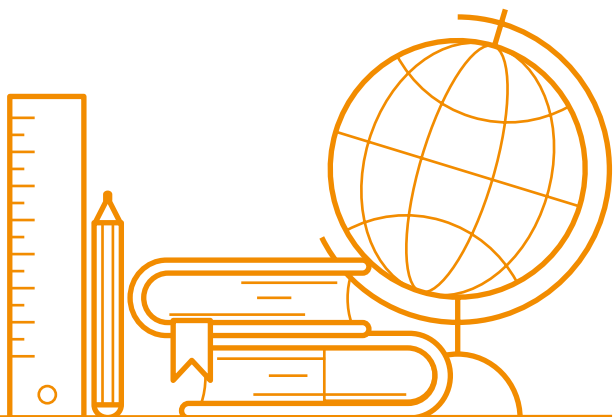
EDUCACIÓ I DRETS

101 joves poden accedir a beques i reforç escolar
Bolívia, Etiòpia, República Dominicana

210 haitians van rebre assessorament legal i
capacitació
República Dominicana

123 nens gaudeixen d'ajut extraescolar
Mèxic, República Dominicana

880 persones tenen accés a llibres a la xarxa de
biblioteques
República Dominicana

APODERAMENT DE LA DONA

Hem inaugurat Casa Garavito, on 101 dones han
rebut formació
Colòmbia

630 dones han accedit a microcrèdits
Etiòpia, República Dominicana

56 dones han après a llegir i escriure
Mèxic, República Dominicana

443 dones han après un ofici
Bolívia, Colòmbia, Etiòpia, Mèxic, República
Dominicana

33

SALUT

5.656 nens i nenes han rebut educació en hàbits
d'higiene
Etiòpia

250 adolescents reben educació sexual i de
prevenció de l'embaràs
República Dominicana

4.139 persones tenen accés a atenció sanitària
Bolívia, República Dominicana

JUNTS HO FEM POSSIBLE.

Nous Camins és una Organització No Governamental per al Desenvolupament (ONGD) declarada d'Utilitat Pública i fundada el 1981. Està inscrita al Registre d'Associacions del Ministeri de l'Interior (núm. 44.785), i al Registre d'Organitzacions No Governamentals de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID).

Som una ONG compromesa amb el desenvolupament.

Creiem en les persones i compartim l'esperança que les coses poden canviar.

LA NOSTRA MISSIÓ

- Promovem el desenvolupament integral de les persones per a assolir una major justícia social.
- Treballem en comunitats amb carències socioeconòmiques d'Àfrica i d'Amèrica Llatina per a què les persones construeixin per si soles un futur millor.
- Tendim ponts entre els nostres donants i les comunitats dels països d'Àfrica i d'Amèrica Llatina, en les que hi som presents.

LA NOSTRA VISIÓ

Aspirem a construir un món més just on totes les persones tinguin l'oportunitat de millorar les seves condicions de vida i les de la seva comunitat.

ELS NOSTRES VALORS

- Creiem en les persones i en la seva dignitat, **la persona està en el centre** de la nostra acció.
- **Esperança**, compartim la certesa de què les coses poden canviar i millorar.
- **Inspiració cristiana**, la nostra acció o treball s'inspira en els valors de l'Evangelí.
- **Justícia social**, perseguim la igualtat i l'accés als drets humans fonamentals per a totes les persones, visquin on visquin.
- **Solidaritat**, entesa com a un intercanvi entre iguals, mutu i enriquidor per a les dues parts, encaminat a fomentar la dignitat de les persones i dels pobles.
- **Transparència**, confiança i proximitat al donant, als nostres socis i als beneficiaris. Ens auditem des de 1993.
- **Independència**, institucional i d'actuació.

L'Associació Nous Camins és d'àmbit nacional i a través de les nostres delegacions tenim presència a gran part de la geografia espanyola. Les delegacions estan formades per personal voluntari que col·labora a la labor de difusió, sensibilització i recaptació de fons.

EL NOSTRE CAPITAL HUMÀ

Assemblea de socis i sòcies

Junta Directiva

5

persones treballant a les oficines de Madrid i Barcelona

5

persones expatriades coordinant projectes sobre el terreny

6

voluntaris i voluntàries internacionals aportant el seu coneixement

2

voluntàries a Espanya implicades en feines administratives

1037

socis, sòcies i donants sense els quals tot això no seria possible.

La nostra Assemblea es reuneix dos cops l'any per a decidir les activitats de l'Associació, aprovar els comptes, les memòries d'actuació, pressupostos i plans d'actuació.

El nostre treball s'orienta conforme al Pla Estratègic 2016-2018 que ens marca les línies de treball per aconseguir la visió de la nostra Associació.

Presidenta: M. Carme Bultó Serra

Vicepresident: Pablo Cirujeda Ranzenberger

Secretaria: M. Pilar Bultó Serra

Tresorer: Darío Calvo Soler

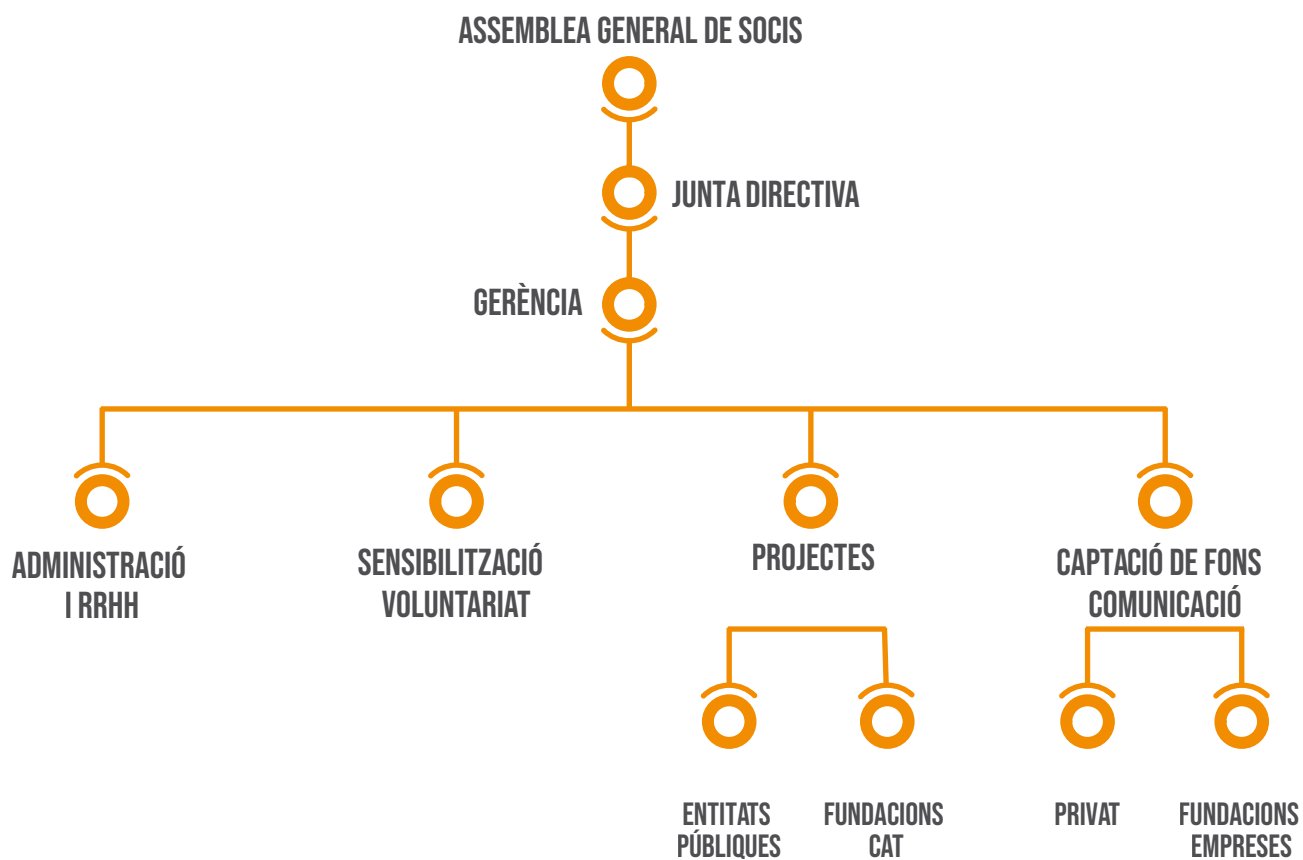
Vocal-Gerente: Silvia Garriga Iglesias

Vocal: Martí Colom Martí

Vocal: Ricardo Martín Pinillos

TREBALLEM EN XARXA

INGRESSOS 2017: 788.990 €	%
Quotes (Privat)	47%
Donacions (Privat)	23%
Convenis Col·laboració Institucional (Privat)	17%
Públic	11%
OTROS	2%

DESPESES 2017	%
Projectes de desenvolupament i sensibilització	87%
Administració	11%
Captació de fons	2%

Part de la nostra feina a Espanya se centra a donar a conèixer realitats llunyanes amb les quals estem íntimament relacionades.

Cada persona és imprescindible en la construcció d'un món més just.

SENSIBILITZACIÓ

18 DE MARÇ

Vam participar en la Junta General d'accionistes de l'Associació "Tu Salario Solidario" on vam exposar el projecte "Capacitació laboral de dones al centre Kidist Mariam" a Etiòpia.

21 D'ABRIL

Vam participar en el Seminari "Educación para el desarrollo y cambio climático, una tarea global" organitzat per l'Àrea de Cooperación y Educación para el Desarrollo de la Universidad de Cádiz. Vam ser ponents a una xerrada-col·loqui on vam transmetre l'impacte positiu per al desenvolupament que tenen l'accés a l'aigua potable i el sanejament a les poblacions rurals d'Etiòpia.

27 DE MAIG

Vam participar de les activitats del Dia de Berriozar. Des de la nostra parada a peu de carrer vam poder explicar a la ciutadania el projecte de sanejament de latrines que l'Ajuntament va donar suport el 2016.

10 DE JUNY

Se celebra el Dia de Ansoáin. Participem a la Fira de Sostenibilitat i el Mercat Social, una interessant mostra d'entitats de comerç amb criteris socials i de sostenibilitat. Les entitats ciutadanes vam tenir un lloc per donar a conèixer les nostres iniciatives.

22 D'OCTUBRE

Se celebrà la setena edició de la Feria de la Solidaridad y el Voluntariado, organitzada per la Regidoria de Cooperació i Integració de l'Ajuntament de Vila-real i enguany va comptar amb més de 40 parades de diverses entitats.

30 D'OCTUBRE

La nostra delegada a Huesca i una doctora voluntària organitzaren una xerrada per a compartir la seva experiència a Etiòpia. Amb el títol "De Huesca a Etiòpia. Un viatge de compromís" 60 persones pogueren encomanar-se de l'entusiasme de Mari Luz i Virtudes. Agraïm a Ibercaja la cessió de l'Espai Castillo Montearagón i la seva disponibilitat per a organitzar aquest esdeveniment de sensibilització.

EN ELS MITJANS

04/09/2017 EL PAIS

PLANETA FUTURO: LES NOVES ESCLAVES DEL SEGLE XXI

La poca formació de les dones rurals etiòps que s'animen a viatjar als països àrabs per treballar com a empleades de la llar es paga amb maltractaments, abusos i vexacions.

https://elpais.com/elpais/2017/08/29/planeta_futuro/1504002053_420486.html

14/09/2017 EL PAIS

PLANETA FUTURO: LES NOSTRES FILLES ES MEREIXEN UN FUTUR MILLOR

El rellotge del desenvolupament es va detenir pels 3.000 habitants de Meja-Lalu, Etiòpia fa sis anys, quan una tempesta va tirar els pals de l'estesa elèctrica i es van quedar sense llum ni aigua.

https://elpais.com/elpais/2017/09/13/planeta_futuro/1505300914_553306.html

03/10/2017 EL PAIS

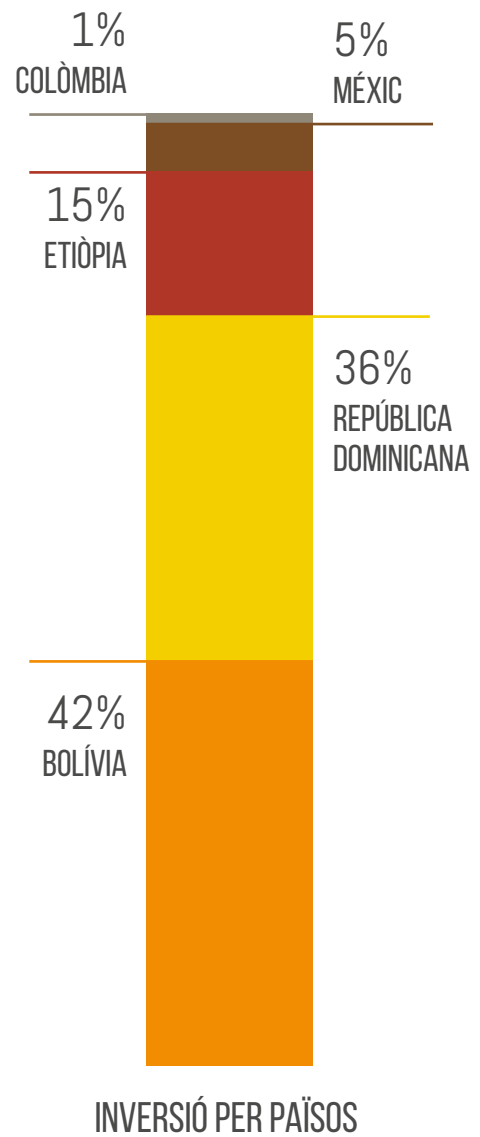
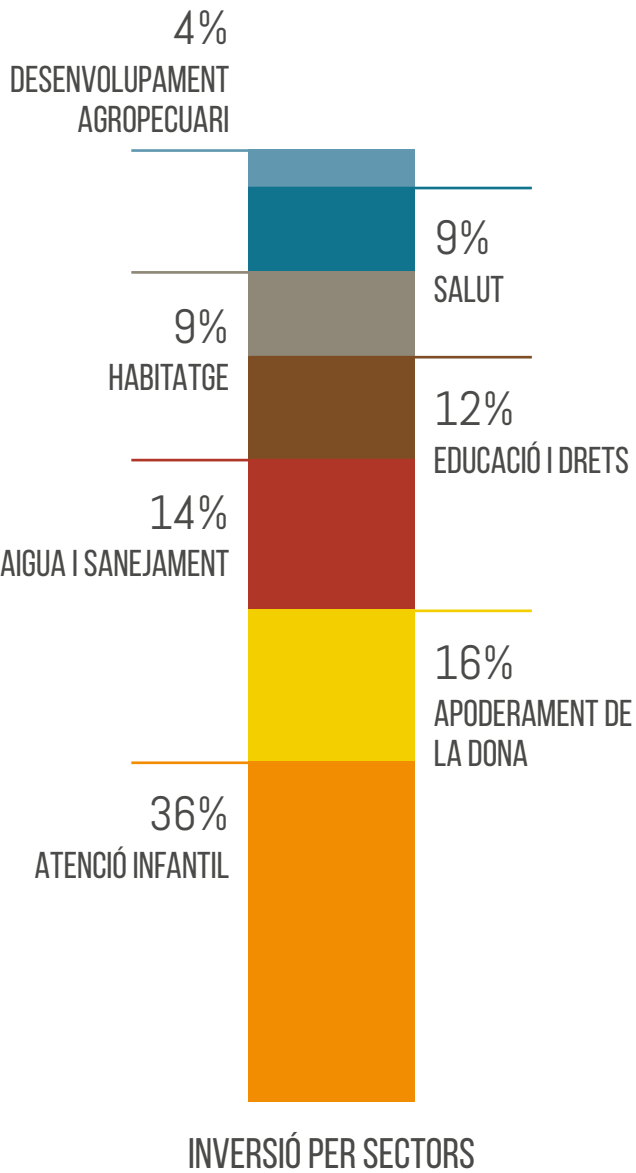
PLANETA FUTURO: UN ALTRE FUTUR PER LES 90 DONES JOVES DE KIDIST MARIAM

A Etiòpia, la població femenina en zones rurals i aïllades, com Meki, porta una vida molt dura. La formació i l'exercici d'un ofici suposen per a elles una nova esperança.

https://elpais.com/elpais/2017/09/28/planeta_futuro/1506611326_997086.html

REVISTA PESO PERFECTO Nº74

NOUS CAMINS CASA SAN JOSÉ: UNA OPORTUNITAT PER ALS NENS DEL CARRER A BOLÍVIA

SEGONS NACIONS UNIDES

60%

De les persones que passen fam crònica en el món són dones i nenes.

2/3 PARTS

De les persones analfabetes en el món són del gènere femení.

LES NENES I DONES

Són objecte de tot tipus de violència, tan social com a familiar.

Les dones són part fonamental del desenvolupament i la veu esperançada de canvi.

La lluita per la igualtat de gèneres té cada cop més persones a favor seu. El tema està en tots els tabloides i, tot i que queda molt per fer per aconseguir aquesta igualtat, són molts els avenços aconseguits en aquests últims anys.

Els Objectius del Desenvolupament Sostenible (ODS) definits per les Nacions Unides també aposten per la igualtat de gèneres en el seu cinquè enunciat: "Aconseguir la igualtat entre els gèneres i apoderar a totes les dones i les nenes". A pesar de ser un objectiu en si mateix, una anàlisi minuciosa de la resta dels objectius ens fa veure que l'apoderament de la dona i la igualtat de gèneres és un aspecte transversal en la dita agenda.

Trenta-set anys de treball en el desenvolupament ens fan estar d'acord amb l'estratègia plantejada pels ODS. La nostra experiència sobre el terreny ens demostra que les dones tenen un paper fonamental en la construcció de societats pròsperes i sostenibles. Sense les dones molts dels projectes que posem en marxa no són viables, són elles les que sustenten el progrés al si de les famílies, les que eduquen a la seva descendència i les millors multiplicadores del coneixement.

El desenvolupament de les dones i de les nenes per mitjà de l'educació, atenció sanitària, capacitació laboral, treball remunerat, accés a fonts d'aigua potable i entorns sanejats, i a un habitatge digne i segur, impulsarà el creixement econòmic de les seves llars i per tant del seu entorn social. La societat en el seu conjunt es beneficia del desenvolupament de les dones.

Treballar l'apoderament de la dona i la igualtat de gèneres és treballar per la prosperitat i el benestar de tota la societat. Així ho entenem a Nous Camins i per això els nostres projectes de desenvolupament estan impregnats per una especial preocupació per treballar amb les dones.

Agraïm a les nostres contraparts el seu treball incansable i responsable sobre el terreny, la nostra relació de confiança i aprenentatge mutu ens fa millorar any rere any.

Comunitat de San Pablo (CSP): **Bolívia, Colòmbia, Mèxic, República Dominicana i Etiòpia.**

Abriendo Nuevos Caminos: **Mèxic.**

Meki Catholic Secretariat (MCS): **Etiòpia.**

AIGUA I SANEJAMENT

Encara existeixen en el món 2,1 bilions de persones que no tenen accés a l'aigua potable i són 4,5 bilions les que manquen serveis de sanejament gestionats de forma segura i salubre. Aquests elements són inherents al desenvolupament humà. Es tracta de factors vitals per a millorar la salut de la població i per tant per a millorar les seves capacitats.

L'aigua i el sanejament també tenen un impacte directe a la igualtat de gènere. Són les dones les que inverteixen més hores al dia en anar a buscar aigua restant temps a possibles activitats econòmiques. Especialment punyent és el cas de les innumerables nenes que han d'abandonar l'escola per a portar aigua a les seves llars.

Hem de remarcar també la importància que té un vàter o latrina per a la dignitat de les persones, especialment en el cas de les dones. La menstruació és una altra de les causes més freqüents d'abandonament escolar de les nenes. Tenir accés a un sanitari salubre i privat, on puguin fer front dignament la menstruació des de l'adolescència, afecta positivament l'autoestima i el desenvolupament de nenes i dones.

PERSONES BENEFICIADES

11.142
DIRECTES

24.833
INDIRECTES

2017: 79.792 €

PROJECTES:

Accés a aigua potable i a serveis bàsics de sanejament a l'escola rural de María de Grissa. [Districte Dugda, Etiòpia](#).

Accés a aigua potable a la zona rural de [Korde Adi, Etiòpia](#).

Sanejament bàsic a través de la construcció de latrines a comunitats rurals de [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

Programa de reciclatge de plàstics al municipi de [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

ATENCIÓ INFANTIL

Estem compromesos amb la inversió en la infància per a assegurar l'accés a alimentació, salut i educació durant tot l'any. Treballar per l'educació, el desenvolupament i la defensa dels drets dels nens i de les nenes més vulnerables és assentar les bases per al seu futur desenvolupament.

Són les nenes les que pateixen en major proporció les conseqüències d'una vida en condicions de marginalitat i pobresa. Un informe d'UNICEF posa en evidència la desigualtat de gèneres que es produeix a les llars des dels primers anys de vida. Les nenes dediquen un 40% més de temps que els nens, cada dia, treballant a casa.

PERSONES BENEFICIADES

661
DIRECTES

3.319
INDIRECTES

2017: 203.028 €

PROJECTES:

Inclusió familiar i social de nens en situació de carrer. [Cochabamba, Bolívia](#).

Assistència i seguiment als processos per a la inclusió familiar i social de nens, nenes i adolescents en situació i risc de carrer. [Cochabamba, Bolívia](#).

Programa de suport a les famílies en situació d'exclusió social. Jardines de [San Juan de Ajusco, Mèxic](#).

Atenció a la infància al Centre Comunitari de Desenvolupament Infantil [San José, Jardines de San Juan de Ajusco, Mèxic](#).

Programa de suport a la nutrició bàsica i educació infantil. [República Dominicana](#).

¹ Font: Fons d'infància de les Nacions Unides. "Aprofitant el Poder de les Dades per a les Nenes: balanç i perspectives per al 2030". UNICEF, Nueva York, 2016.

APODERAMENT DE LA DONA

Facilitar eines a les dones per avançar en el seu apoderament és una línia de treball en si mateixa però que, com dèiem, és transversal a totes les nostres accions.

Les dones són part vital per a la construcció i el desenvolupament de la societat. Una dona formada, capacitada i segura podrà fer valer els seus drets i els de la seva família treballant per a construir una societat més justa i igualitària.

Segons un estudi de McKinsey & Company en un escenari on les dones desenvolupen un rol idèntic al masculí, el PIB mundial creixeria un 26% el 2025. Aquest augment es reflectiria de forma important a Amèrica Llatina on el PIB augmentaria un 14%.

PERSONES BENEFICIADES

1.129
DIRECTES

9.156
INDIRECTES

2017: 91.946 €

PROJECTES:

Capacitació laboral per a les dones al Centre Kidist Mariam Kidist Mariam. [Meki, Etiopía.](#)

Formació de grups d'estalvi comunitari. [Etiòpia.](#)

Apoderament de la dona rural a través de l'alfabetització i educació bàsica a Vacas. [Cochabamba, Bolívia.](#)

Apoderament de la dona adulta rural a través de la capacita-
ció productiva artesanal tèxtil a Vacas. [Cochabamba, Bolívia](#)

Posada en marxa d'un taller de costura per a dones al barri Granjas de San Pablo. [Bogotà, Colòmbia.](#)

Programa de capacitació i apoderament de la dona a Jardines de San Juan de Ajusco. [Ciutat de Mèxic, Mèxic.](#)

Equipament addicional per a la Capacitació laboral Nazareth. [Sabana Yegua, República Dominicana.](#)

Programa de microcrèdits per a la generació d'ingressos. [República Dominicana.](#)

² Woetzel J., Madgavkar A., Ellingrud K., Labaye E., Devillard S., Kutcher E., Manyika J., Dobbs R. and Krishnan M., The power of parity: How advancing women's equality can add \$12 trillion to global growth. McKinsey Global Institute, September 2015.

EDUCACIÓ I DRETS

L'educació és un dels pilars sobre els quals se sustenta el desenvolupament de les persones i de les societats. L'accés a una educació de qualitat ens ajuda a desenvolupar coneixements, habilitats, consciència crítica, valors i tot allò que ens permeti de tirar endavant com a actors en la nostra societat. Segons l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), un any addicional d'escolaritat incrementa el PIB per càpita d'un país entre un 4 i un 7%.

L'escolarització de les nenes requereix una atenció especial. Malgrat els avenços dels últims anys, trobem països en els quals el fet de finalitzar l'escola primària és encara un repte per a les més menudes. A Etiòpia, per exemple, el 90% de les nenes inicien l'escola però tan sols un 40% d'elles acaba l'escola primària. Les xifres es redueixen a un 34% respecte a l'inici de la secundària.

PERSONES BENEFICIADES

1.315
DIRECTES

6.485
INDIRECTES

2017: 63.958 €

PROJECTES:

Programa de beques d'estudis superiors a joves amb escassos recursos, [Etiòpia](#)

Programa de suport i transport escolar per a escolars de la Sub Central Titora [Pampa, Bolívia](#).

Programa de beques d'educació tècnica per a joves de zones rurals, [Bolívia](#).

Programa de beques d'estudi, [Ciutat de Mèxic, Mèxic](#).

Programa de Reforç escolar per a nens i joves de Jardines de San Juan de Ajusco, [Ciutat de Mèxic, Mèxic](#).

Programa educatiu per a la infància i joventut de barris marginals de [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

Suport extraescolar per a l'alumnat de primària en comunitats rurals de [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

Promoció de la lectura mitjançant una xarxa de biblioteques en comunitats rurals de [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

Programa d'assessoria legal i capacitació de la població haitiana assentada a [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

DESENVOLUPAMENT AGROPECUARI

L'enfortiment de les capacitats de la població rural millora la forma de vida de les seves gents, evitant la migració a les grans ciutats que implica desarrelament, marginació, canvis culturals i de valors.

A l'entorn rural les dones són especialment discriminades per societats amb una forta cultura masclista. En aquest escenari són especialment importants els programes de formació per a homes i dones. L'aprenentatge d'aspectes tècnics i específics de la vida rural els permeti fer front, en igualtat de condicions, els actuals reptes de la seva forma de vida.

PERSONES BENEFICIADES

1.325
DIRECTES

6.144
INDIRECTES

2017: 21.675 €

PROJECTES:

Cap a la sobirania alimentària mitjançant la repoblació forestal en 8 comunitats de la subcentral Titora Pampa. Municipi de Vacas, [Cochabamba, Bolívia](#).

Cap a la sobirania alimentària mitjançant la millora de la producció pecuària per a les famílies camperoles del municipi de Vacas. [Cochabamba, Bolívia](#).

Enfortiment de la sobirania alimentària en comunitats rurals del municipi d'Independencia. [Cochabamba, Bolívia](#).

Programa agroforestal de capacitació i turisme sostenible a [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

SALUT

Les dones són les que usualment s'ocupen de les feines domèstiques, de tenir cura dels nens i nenes i dels malalts de la casa. A molts llocs del món les nenes comparteixen aquestes feines amb les dones adultes i abandonen o descuiden els estudis per ajudar a casa.

La salut de tota la família és una finestra d'oportunitat per a aquestes nenes i dones. Una família sana permet que elles inverteixin part del seu temps a activitats productives i/o formatives que les permetran créixer econòmicament i socialment.

PROJECTES:

Programa de suport mèdic a famílies, [República Dominicana](#).

Programa de prevenció de l'embaràs adolescent al districte municipal de Barrera, Azua. [República Dominicana](#).

Atenció sanitària a la població en el Centre de Salut Sagrada Família a [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

Promoció de la salut i assistència mèdica primària a Vacas, [Cochabamba, Bolívia](#).

Millora de la salut i hàbits higiènics dels nens i nenes de les escoles del [Districte Dugda, Etiòpia](#).

Atenció mèdica especialitzada, [Etiòpia](#).

HABITATGE

Tot i que a la majoria de legislacions es recull el dret de les persones a tenir un habitatge digne, hi ha milions de persones en el món que no hi tenen accés i corren riscos sanitaris, amuntegades en barraques o assentaments improvisats. Les famílies necessiten un espai digne on se sentin segures i puguin gaudir de la seva intimitat

L'amuntegament té conseqüències devastadores com, per exemple, la generació de problemes psicològics, la propagació de malalties i els accidents domèstics. És, a més, un medi a través del qual es produeixen abusos i violència en el si familiar, i les seves víctimes són, generalment, els menors i les dones. Un habitatge segur, si més no, amb dos espais diferenciats, permet a les famílies viure de manera més digne.

PROJECTES:

Millores estructurals de l'habitatge per a la prevenció de desastres climatològics i de malalties a [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

Construcció d'un centre multifuncional a la comunitat rural de Tábara, [Sabana Yegua, República Dominicana](#).

PERSONES BENEFICIADES

10.052
DIRECTES

181467
INDIRECTES

2017: 48.335 €

PERSONES BENEFICIADES

1.196
DIRECTES

5.613
INDIRECTES

2017: 51.894 €

COL·LABOREN

AJUNTAMENTS

ANSOÁIN
ASPE
BAZTAN
BERRIOZAR
BETXÍ
CENDEA DE GALAR
CENDEA DE OLZA
HUARTE
IRURTZUN
JUMILLA
MÁLAGA
NOÁIN
POZOBLANCO
PRIEGO DE CÓRDOBA
SAGUNTO
SANGÜESA
SEVILLA
TUDELA
VALLADOLID

DIPUTACIONES

CÁDIZ
CASTELLÓN

EMPRESAS

A.P.E.C. RECURSOS HUMANOS SL
ACADEMIA NUEVO FUTURO
ACAUDIT CONSULTING SL
ADISS INFORMATICA SL
AGRO INDUSTRIAL RIOJANA SA AGRISA

AKZO NOBEL PULP AND PERFORMANCE
CHEMICAL SA
ALONSEGUR SL
ARMESTO Y ASOCIADOS ABOGADOS SL
ASOCIACION SONRIE Y CRECE
BAZTAN CONSULTORES SL
BOMBAS SACI SA
CAMEBAL SL
CARMELITAS DESCALZAS DE SAN
SEBASTIAN
CECAUTO CENTRO SAL
CIRCOL CATOLIC
CLINICA SAGRADA FAMILIA SA
DATADEC SA
FINCA LOS NARANJOS SA
FIRMA CB
FISA 74 SA
FYD 2001 SL
GABINET ASSESSOR EMPRESARIAL SL
GESBIO SL
GESTAMP METALBAGES SA
GESTION INTEGRAL INSTALACIONES
(GEINSTAL)
GRASVER SL
GRUPO BABAC SL
HIMARDU SL
HOTEL MONTECARLO SL
HOUSEDIET SLU
IBERCOLOR
IDEAS Y COLORES SL
INDUKERN SA
INDUSTRIAL COMENEC SL

INDUSTRIAS GRAFICAS JIMENEZ GODOY SA
INMUEBLES NAVARROS SL
INVERSIONES LAANS 112 SL
LAB. DOCTOR RABASSA SL
LAGRAMA SL
MANUFACTURAS BALMES VIVES SL
MELCHOR MASCARO SA
MENTORING & COACHING SL
MONTAÑA SELECCION SL
NEW RISK SL
NICO JAMONES SL
OLIVER Y BATLLE SA
ORTHOGAR SL
PCF SL
PINTURAS MONTO SA
PITARRA SL
PROMOCIONES KEOPS SA
SAFER DMCI
SOCIEDAD DE INVERSIONES VEGON SA
TULBOS SL
WARNER BROS. ENTERTAINMENT
ESPAÑA SL
ZOILO RIOS SA

FUNDACIONES

FUNDACIÓN CAL PAU
FUNDACIÓN INSTITUCIÓN JOSEFA
MARESCH SERVET

GOVERNS AUTONÒMICS

PARLAMENTO DE ANDALUCÍA

FUNDACIONES I EMPRESAS

nouscamins
CREIEM EN LES PERSONES.COMPARTIM ESPERANÇA

www.nouscamins.org

MADRID

C/Jorge Juan 65, 3º
info@nuevoscaminos.org
Tel. 915 776 897

BARCELONA

C/ Sant Nicolau, 9
info@nouscamins.org
Tel. 932 310 712

COMPTES BANCARIS:

CAIXABANK ES98 2100 0079 8302 0128 0831

BBVA ES83 0182 4000 6602 0800 2172

@AsociacionNC

@ncaminosongd

@nuevoscaminosasociacion

Asociación Nuevos Caminos - Nous Camins